

Energistatistik för lokaler 2012

Beskrivning av statistiken

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter, i kvalitetsdeklarationen, redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur undersökningen har genomförts och hur man kan ta del av resultaten.

Innehållsförteckning

A	Administrativa och legala uppgifter	4
A.1	Ämnesområde	4
A.2	Statistikområde	4
A.3	SOS-klassificering	4
A.4	Statistikansvarig	4
A.5	Statistikproducent	4
A.6	Uppgiftsskyldighet	5
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	5
A.8	Gallringsföreskrifter	5
A.9	EU-reglering	5
A.10	Syfte och historik	5
A.11	Statistikanvändning	6
A.12	Upplägg och genomförande	7
A.13	Internationell rapportering	7
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	7
B	Kvalitetsdeklaration	8
B.0	Inledning	8
B.1	Statistikens innehåll	8
1.1	Statistiska målstorheter	8
1.2	Fullständighet	13
B.2	Statistikens tillförlitlighet	13
2.1	Tillförlitlighet totalt	13
2.2	Osäkerhetskällor	14
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	54
B.3	Statistikens aktualitet	54
3.1	Frekvens	54
3.2	Framställningstid	54
3.3	Punktlighet	54
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	54
4.1	Jämförbarhet över tiden	54
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	55
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	55
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	55
5.1	Spridningsformer	55
5.2	Presentation	55
5.3	Dokumentation	55
5.4	Tillgång till primärmaterial	55
5.5	Upplysningstjänster	56
B.6	Referenser	56
	Bilaga 1. Blankett	57
	Bilaga 2. Missiv huvudutskick	61

Bilaga 3. Påminnelse 1 - tack- och påminnelsekort	62
Bilaga 4. Missiv påminnelse 2	63
Bilaga 5. Missiv huvudutskick till stora lokalägare	64
Bilaga 6. Information per stratum	66

Tabellförteckning

Tabell 1. Typkoder för lokalbyggnader som ingår i undersökningen.....	9
Tabell 2. Antal byggnader i ramen och skattat antal byggnader i populationen baserat på typ av fastighetsägare	11
Tabell 3. Relativ felmarginal för vissa valda målstorheter.....	14
Tabell 4. Stratifieringsvariabler och dess indelningsgrunder.	15
Tabell 5. Viktiga datum under datainsamlingen 2013 rörande övriga lokalägare	19
Tabell 6. Tidsåtgång i minuter för att lämna uppgifter.....	21
Tabell 7. Fastighetsägare som har fått 40 eller fler byggnader utvalda	21
Tabell 8. Resultatkoder och antal byggnad per resultatkod.....	24
Tabell 9. Orsaker till övertäckning	24
Tabell 10. Svansandelar uppdelat efter stratum	26
Tabell 11. Svansandelar uppdelat efter ägarkategori	26
Tabell 12. Svansandelar uppdelat efter region (NUTS2)	26
Tabell 13. Antal graddagar åren 1983-2012	51
Tabell 14. Information på stratumnivå	66
Tabell 15. Poststrata för stora lokalägare. Populationsstorlek är samma som urvalstorlek.....	67

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 ÄMNESOMRÅDE

Ämnesområde: Energi

A.2 STATISTIKOMRÅDE

Statistikområde: Tillförsel och användning av energi

A.3 SOS-KLASSIFICERING

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 STATISTIKANSVARIG

Myndighet/organisation: Statens energimyndighet

Postadress: Box 310, 631 04 ESKILSTUNA

Besöksadress: Kungsgatan 43

Kontaktperson: Malin Blomqvist

Telefon: 016 – 544 22 176

Telefax: 016 – 544 20 99

E-post: fornamn.efternamn@energimyndigheten.se

A.5 STATISTIKPRODUCENT

Myndighet/organisation: Statisticon

Postadress: Östra Ågatan 31, 753 22 Uppsala

Besöksadress: Östra Ågatan 31

Kontaktperson: Charlotta Danielsson

Telefon: 010 – 130 80 09

Telefax: -

E-post: fornamn.efternamn@statisticon.se

A.6 UPPGIFTSSKYLDIGHET

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (SFS 2001:99) och förordningen (SFS 2001:100) om den officiella statistiken samt STEM:s föreskrift (STEMFS 2008:5). Samråd har skett med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

A.7 SEKRETESS OCH REGLER FÖR BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER

Uppgifter som lämnas via undersökningen kommer att hanteras i enlighet med offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser.

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som har påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i SFS (2001:99) och förordningen (2001:100) för officiell statistik.

A.8 GALLRINGSFÖRESKRIFTER

Ingen gallring av mikrodata har skett sedan undersökningarna inleddes 1977. I linje med datainspektionens beslut avidentifieras register som är äldre än 10 år.

A.9 EU-REGLERING

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik reglerar vissa av de insamlade uppgifterna i denna undersökning. Förordningen ställer krav på statistik om slutlig energianvändning i industri, transport och andra sektorer. I andra sektorer återfinns bland annat hushåll, företag och kontor inom offentlig och privat sektor.

A.10 SYFTE OCH HISTORIK

Den officiella energistatistiken för fastigheter och byggnader omfattar tre delundersökningar avseende småhus, flerbostadshus och lokaler.

Syftet med undersökningen är att beskriva uppvärmningssätt, energianvändning och uppvärmd area i beståndet av lokalbyggnader, dvs. byggnader typkodsklassificerade som lokaler.

Undersökningen har genomförts årligen sedan 1977. Åren 1977-1998 var Statistiska centralbyrån (SCB) både ansvarig för undersökning och dess producent. Från och med 1998 har Energimyndigheten övertagit ansvaret för undersökningen men SCB fortsatte att producera undersökningen på uppdrag av Energimyndigheten fram till och med 2008 års undersökning. Från och med undersökningen avseende år 2009 är Statisticon AB producent av undersökningen på uppdrag av Energimyndigheten.

När undersökningen startade 1977 användes samma urval under en treårsperiod, ibland även en längre period, men den ökade takten av ägarbyten av fastigheter gjorde det allt svårare att hitta rätt ägare. Sedan 1997 dras ett nytt urval varje år vilket också har fört med sig att den slumpvisa variationen mellan åren har ökat. Andra mindre förändringar har gjorts under åren såsom att enskilda uppvärmningssätt har tillkommit eller försvunnit. Huvuddragen i undersökningen har dock varit desamma.

Från och med 2007 års undersökning förändrades populationen i och med att undersökningsobjektet förändrades från fastighet till byggnad. Till och med undersökningen avseende år 2006 baserades urvalsramen på Fastighets- taxeringsregistret (FTR) och undersökningsobjektet fastighet. Från och med undersökningen avseende år 2007 baserades ramen på en kombination av FTR och Lantmäteriets Byggnads- och Fastighetsregister (FR) och undersökningsobjektet byggnad. Denna omläggning genomfördes för att undersökningen skulle avse samma typ av enhet som Energideklarationerna och därmed bidra till att minska uppgiftslämnarbördan för fastighetsägarna. Populationen av lokalbyggnader avgränsas genom att omfatta hyreshusenheter typkodsklassificerade som hotell- eller restaurangbyggnad (typkod 322) samt hyreshusenheter med huvudsakligen lokaler (typkod 325). Dessutom ingår lokalbyggnader som har undantagits skatteplikt enligt 5§ kommunalskattelagen (s.k. specialfastigheter), se vidare avsnitt 1.1.1 för en mer detaljerad beskrivning av populationen. Ytterligare avgränsningar populationen är att byggnaderna skall ha färdigställts år 2011 eller tidigare, ha en uppvärmd area som är större än 200 m² och har varit uppvärmda till minst 10°C under minst 90 dagar under år 2012.

Urvalsstorleken i undersökningen är ca 10 000 objekt och varit i denna storleksordning under de senaste tio åren.

A.11 STATISTIKANVÄNDNING

Statistiken används till exempel av de departement och myndigheter som har till uppgift att svara för energiförsörjningen, följa energianvändningens utveckling och planera energisparandet inom fastighetsbeståndet.

- Närings- och miljödepartementen och Energimyndigheten: Underlag för energiprognoser och energiberedskap.
- SCB: Nationalräkenskaperna (NR), Kommunal och regional energistatistik (KRE), Årliga energiundersökningen (AREL), Energiindikatorer, Årliga energibalanser samt Svenska miljöemissionsdata (SMED).
- Kraftproducenter: Planering av kraftförsörjningen.
- Bygghörsningsrådet och forskare: Finna förklaringsfaktorer till vad som förändrar energiefterfrågan över tiden.
- Regioner och kommuner: Underlag för energiplaner.
- Boverket

- Fastighetsförvaltare
- Privata aktörer in bygg- och energibranchen
- Naturvårdsverket: Underlag till den internationella klimatrapporeringen
- Underlag till forskare och privatpersoner

A.12 UPPLÄGG OCH GENOMFÖRANDE

Målpopulationen för undersökningen är Sveriges bestånd av lokalbyggnader. Urvalsramen i 2012 års undersökning bestod av drygt 93 400 byggnader som färdigställdes före aktuellt undersökningsår. Dessa byggnader är fördelade på två huvudgrupper där den ena gruppen består av 35 stora fastighetsägare vars hela fastighetsbestånd undersöks. Cirka 950 av ramobjekten härstammar från dessa fastighetsägare. Bland resterande drygt 92 000 byggnader dras ett urval. Som urvalsram användes FTR (Fastighetstaxeringsregistret) och lantmäteriets byggnadsregister (FR). Urvalet var stratifierat och år 2012 ingick drygt 9 500 byggnader fördelade på 19 strata.

Enkäten skickades ut den 19 mars år 2013 och följdes av en skriftlig påminnelse i form av ett tack- och påminnelsekort. Ytterligare en påminnelse skickades ut, då med blankett. Därefter genomfördes telefonpåminnelser och telefonintervjuer till de uppgiftslämnare som fortfarande inte svarat. De inkomna blanketterna registrerades och genomgick sedan ett granskningsprogram där uppgifternas fullständighet, rimlighet och inbördes förenlighet kontrollerades. I tveksamma fall togs kontakt med uppgiftslämnarna för kontroll och komplettering av uppgifterna.

Det var också möjligt för fastighetsägarna att lämna uppgifter elektroniskt i en webblankett. Webblanketten infördes i samband med 2011 års statistikinsamling.

Resultat av undersökningen publicerades av Energimyndigheten 24 oktober 2013 i serien Energimyndighetens Statistik (ES), Energistatistik för lokaler 2012 (ES2013:04).

A.13 INTERNATIONELL RAPPORTERING

Rapportering av uppgifter sker till Eurostat i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1099/2008 om energistatistik.

A.14 PLANERADE FÖRÄNDRINGAR I KOMMANDE UNDERSÖKNINGAR

Det finns för närvarande inga planerade förändringar av undersökningen.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 INLEDNING

Detta avsnitt utgör en kvalitetsdeklaration av undersökningen. En kvalitetsdeklaration har som ambition att beskriva olika moment i undersökningen på ett sådant sätt att en användare av statistiken har möjlighet att bilda sig en uppfattning om kvaliteten.

Sedan år 2009 genomförs undersökningen av Statisticon AB på uppdrag av Energimyndigheten. Statisticon anlitar EVRY¹ som underleverantör för datainsamling och dataregistrering. Dessförinnan genomfördes undersökningen av SCB på uppdrag av Energimyndigheten.

Undersökningen är en årlig urvalsundersökning av energianvändningen i lokalbyggnader. Antal lokalbyggnader i ramen är drygt 93 400. Antalet lokalbyggnader i populationen skattas till 60 586. Orsaken till att populationsstorleken skattas till betydligt färre byggnader än antalet byggnader i ramen är beroende på övertäckning i ramen. Viktiga variabler som undersöks är energianvändning, areor och byggår. Referenstiden är kalenderår och uppgifterna som samlas in i årets undersökning avser alltså perioden 1 januari 2012 till 31 december 2012.

Uppgifterna har hämtats in genom postal enkät till de utvalda byggnadernas ägare. Möjlighet fanns även att besvara undersökningen elektroniskt via eNyckeln. Vissa stora fastighetsägare har besvarat en förenklad blankett i Excelformat.

Svarsandelen i årets undersökning var 67,1 procent.

I rapporten redovisas area, genomsnittlig energianvändning och total energianvändning fördelade efter bl.a. uppvärmningssätt och byggår.

Denna kvalitetsdeklaration följer kapitelindelningen i skriften ”Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik” av SCB i serie Meddelande i Samordningsfrågor 2001:1(MIS). Undersökningen Energistatistik för lokaler 2012 ingår i den officiella statistiken.

B.1 STATISTIKENS INNEHÅLL

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningen avser att ta fram statistiska uppgifter för energianvändningen i lokaler. De viktigaste statistiska målstorheterna är

- total energianvändning

---

¹ Tidigare EDB Business Partner

- genomsnittlig energianvändning per m² uppvärmd area
- använda uppvärmningssätt i lokalbyggnader
- antal lokalbyggnader och antal lokaler²
- total uppvärmd area för lokaler

1.1.1 Objekt, population och ram

Undersökningsenhet utgörs sedan 2007 års undersökning av byggnad. Populationen avgränsas till lokalbyggnader som klassificeras som hyreshusfastigheter med hotell- eller restaurangbyggnad samt hyreshusfastigheter med huvudsakligen lokaler. Dessa lokalbyggnader är skattepliktiga. Vidare ingår lokalbyggnader som undantagits skatteplikt enligt 5§ kommunalskattelagen, så kallade specialfastigheter. I tabell 1 redovisas samtliga typkoder som ingår.

Tabell 1. Typkoder för lokalbyggnader som ingår i undersökningen

Typkod	Förklaring
322	Hotell eller restaurangbyggnad
325	Hyreshusenhet, huvudsakligen lokaler
800	Ej fastställd typ
810	Tomtmark till specialbyggnad
823	Vårdbyggnad
824	Bad-, sport- och idrottsanläggning
825	Skolbyggnad
826	Kulturbyggnad
827	Ecklesiastikbyggnad
828	Allmän byggnad
829	Kommunikationsbyggnad

Ytterligare avgränsningar av populationen är att byggnaderna skall ha färdigställts år 2011 eller tidigare. Byggnaderna skall ha en uppvärmd lokalarea av minst 200 m² samt ha varit uppvärmd till minst 10°C minst 90 dagar under 2012. Industrifastigheter och jordbruksfastigheter ingår inte populationen.

Undersökningsenheten fram till och med 2006 års undersökning utgjordes av fastighet. Inför år 2007 ändrades undersökningsenheten till byggnad. Denna omläggning gjordes för att redovisning skulle avse samma typ av enhet som i Energideklarationerna.

² Det finns en distinktion mellan termen lokalbyggnad och lokal. Termen lokalbyggnad används för att beteckna byggnad typklassad som lokal, istället för den kortare termen lokal. Detta för att termen lokal i rapporten Energistatistik för lokaler 2012 har en annan användning: Den betecknar ett användningsområde för byggnaden. En byggnad typklassad som lokal kan ha flera användningsområden, t.ex. kontor och restaurang. Detta betyder att lokalbyggnaden består av två lokaler, dvs. användningsområden. I rapporten skattas både antalet lokalbyggnader och antalet lokaler.

Stora fastighetsägare, t.ex. Vasakronan, Fortifikationsverket, landstingen och Akademiska hus, behandlas lite annorlunda i flera avseenden. För att erhålla en sammanfattande benämning på denna grupp används termen stora lokalägare. En aspekt är att stora lokalägare besvarar undersökningen på en separat blankett, se vidare avsnitt 2.2.3 om mätning. Dessutom lämnar dessa stora lokalägare uppgifter på fastighetsnivå istället för på byggnadsnivå. Ingen korrigerings görs för detta i skattningarna, vilket är i linje med tidigare års tillvägagångssätt. Se vidare avsnitt 2.2.4 om skattningsmetodik för tillvägagångssätt och avsnitt 2.2.6 om modellantagande för en diskussion vilken effekt detta kan ha. Ytterligare en aspekt är att hela fastighetsbeståndet undersöks, dvs. en totalundersökning genomförs bland stora lokalägare. En av orsakerna till detta är att många av de fastigheter som ägs av stora lokalägare är viktiga för statistiken, t.ex. stora sjukhus runt om i landet och universitetsbyggnader som t.ex. Lunds universitet.

En nyhet i 2012 års undersökning är att Statens fastighetsverk SFV, som tidigare ingick i gruppen (stratumet) stora lokalägare, har flyttats över till urvalsstrata och besvarar undersökningen via den ordinarie blanketten som avser byggnad. Orsaken till detta är beroende på ett utvecklingsprojekt som Energimyndigheten har initierat där insamlingsförfarande rörande stora lokalägare har setts över. SFV önskade i samband med denna översyn att bli förflyttat till urvalsstrata och besvara undersökningen på byggnadsnivå. Se vidare avsnitt 2.2.1 om urval som beskriver hur stratifieringen har gått till i undersökningen.

Antalet byggnader i ramen uppgick till drygt 93 400. Eftersom ramen innehåller övertäckning, se vidare avsnitt 2.2.2 om ramtäckning, är populationsstorleken mindre än antalet byggnader i ramen. Antalet lokalbyggnader i populationen skattas till 60 586.

Här beskrivs vissa aspekter kring ramförfarandet. Som urvalsram används FTR (Fastighetstaxeringsregistret på SCB) vilket baseras på objekten taxeringsenhet och fastighet. Från Lantmäteriets fastighets- och byggnadsregister (FR) hämtas uppgifter på byggnadsnivå. Från FTR hämtas uppgifter om totalarea per taxeringsenhet och totala bostadsytan, taxeringsidentitet, organisationsnummer, ägarkategori, län/kommun/församling och byggår för taxeringsenheten. För att identifiera en byggnad används variabeln riksbyggnadsnyckel som kommer från FR. Tekniskt skapas denna variabel genom att slå samman två variabler från FR³. Detta ramförfarande används för samtliga byggnader som inte tillhör kategorin stora lokalägare. Antalet byggnader i ramen för denna del av populationen uppgår till 92 450 men på grund av övertäckning är populationsstorleken betydligt mindre och skattas till 59 640 byggnader, vilket framgår av tabell 2. SCB upprättar denna del av urvalsramen.

Förutom ramuppgifter från FTR och FR har energideklarationsuppgifter inhämtats. Registeransvarig myndighet för energideklarationer är Boverket och

---

3 Från variabeln rnpregby vilket är riksnyckelprefix (primärnyckel för registerbyggnad) från BALK, används det första tecknet och från variabeln ridregby vilket är riksnyckelid (primärnyckel för registerbyggnad) från BALK används de sju första tecknen.

från detta register erhöles data för samtliga energideklarerade byggnader av lokaltyp i Sverige. Dessa uppgifter användes bland annat vid stratifieringen samt som en hjälp till uppgiftslämnarna under datainsamlingen, se vidare avsnitt 2.2.3 om mätning.

Avseende stora lokalägare upprättas ramen på ett annorlunda sätt. Ramen baseras på de fastigheter som uppgiftslämnarna redovisar i föregående års undersökning. Fastighetsägarna i denna kategori besvarar undersökningen via en Excelblankett. I den blanketten listas fastighetsägarens samtliga fastigheter innan blanketten delges uppgiftslämnaren, se vidare avsnitt 2.2.3 om datainsamling. I Excelblanketten uppmanas uppgiftslämnaren att markera fastigheter som sålts eller på annat sätt utgått, t.ex. genom rivning samt lägga till nya fastigheter i filen. Dessa justeringar av ägarens fastighetsinnehav utgör grunden för kommande års urvalsram för stora lokalägare. I tabell 2 redovisas antal fastigheter i ramen och antal i populationen för gruppen stora lokalägare. Eftersom undersökningen från och med statistikår 2009 produceras av Statisticon har Statisticon övertagit ansvaret för upprättande av urvalsram för stora lokalägare.

Tabell 2. Antal byggnader⁴ i ramen och skattat antal byggnader i populationen baserat på typ av fastighetsägare

Fastighetsägare	Antal byggnader i	
	Ram	Population
Stora lokalägare	951	946
Övriga lokalägare	92 450	59 640
Summa	93 401	60 586

Eftersom två separata ramar används i undersökningen är det viktigt att se till att inga byggnader/fastigheter förekommer i båda ramarna. Detta hanteras genom att när ramen för övriga fastighetsägare upprättas exkluderas byggnader som ägs av stora lokalägare. I denna bearbetning används organisationsnumret för att identifiera stora lokalägare.

1.1.2 Variabler

De variabler som samlas in i undersökningen framgår av blanketten. Blanketten återfinns i bilaga 1 i detta dokument. Här sammanfattas de viktigaste variablerna i undersökningen, nämligen de som redovisas i rapporten:

- Energianvändning; anges per energislagen el, fjärrvärme, olja, ved, flis/spån, pellets/briketter, gas eller annat
- Använda uppvärmningssätt. 16 olika uppvärmningssätt kan anges.
- Uthyrningsbar area, sammanlagd samt uppvärmd area fördelad på 15 olika lokaltyper. Dessutom arean på eventuella andra utrymmen som var uppvärmda

⁴ Rörande stora lokalägare är undersökningsobjektet inte byggnad. Uppgiftslämnare kan själv välja för vilket objekt han/hon ska svara för. Vissa objekt utgörs av byggnader, medan andra utgörs av en eller flera fastigheter.

- Byggår

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används är huvudsakligen totaler och genomsnittsmått, t.ex. energianvändning per areanhet. Genomsnittlig fjärrvärmeanvändning redovisas både som faktisk och temperaturkorrigerad. Se mer om statistiska mått i avsnitt 2.2.4 om svarsbortfall och skattningsförfarande.

Urvalsfelen redovisas i anslutning till respektive skattning genom angivande av skattning $\pm 1,96 \times$ medelfelet. Med 95 procents säkerhet finns populationsvärdet inom intervallet.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Skattningar av målstorheter presenteras dels totalt för riket men även uppdelat på olika redovisningsgrupper. Här presenteras de redovisningsgrupper som används (i många fall används kombinationer av redovisningsgrupper). Alla målstorheter redovisas dock inte uppdelat på samtliga redovisningsgrupper

- Typ av lokal (dvs. användningsområde), 14 klasser, samt uppgift saknas
- Byggår, sju klasser, samt uppgift saknas
- Använt uppvärmningssätt. Uppvärmningssätten är kategoriserade i ett antal olika huvudgrupper varav vissa är renodlade uppvärmningssätt, t.ex. endast fjärrvärme, och andra är kombinerade uppvärmningssätt, t.ex. fjärrvärme i kombination med oljeeldning.
- Ägarkategori, sex klasser
- Storleksklass baserat på byggnadens area, fem klasser
- Temperaturzon, fyra klasser
- Region, åtta klasser baserat på NUTS2-områden. För en beskrivning av NUTS2-områden, se rapporten Energistatistik för lokaler 2012 (ES2013:04) eller under avsnitt 2.2.5 om bearbetningar i denna rapport på sidan 45.
- Län, 21 stycken
- Typkod, tio klasser, samt saknar kod

I avsnitt 2.2.5 om bearbetningar redovisas mer detaljerad information om redovisningsgrupper.

1.1.5 Referenstider

Referenstiden är kalenderår. På blanketten har dock uppgiftslämnarna möjlighet att ange energianvändning för annan period än kalenderår, i dessa fall ska perioden anges. I de fall en annan period har angivits har användningsuppgifter räknats om till att motsvara helår år 2012. Se vidare avsnitt 2.2.5 om bearbetningar.

1.2 Fullständighet

Baserat på definitionen av populationen av lokaler kan undersökningen sägas täcka och väl beskriva populationen, dess area, uppvärmningssätt och energianvändning.

För att få en mer komplett bild av energianvändning i fastigheter och byggnader, dvs. inte endast lokaler, kan rapporterna avseende energianvändning i flerbostadshus Energistatistik för flerbostadshus 2012 (ES2013:03) respektive småhus Energistatistik för småhus 2012 (ES2013:05) användas. Dessutom tar Energimyndigheten fram en sammanfattande rapport Energistatistik för småhus, flerbostadshus och lokaler 2012 (ES2013:06).

B.2 STATISTIKENS TILLFÖRLITLIGHET

2.1 Tillförlitlighet totalt

De största osäkerhetskällorna är urval, bortfall och i viss utsträckning mätosäkerhet för vissa variabler. Dessutom finns en osäkerhet rörande täckning.

Osäkerheten som beror på urval kan kvantifieras med hjälp av konfidensintervall. Konfidensintervallen är beroende av skalan för variabeln och för att underlätta jämförelsen redovisas i tabell 3 den relativa felmarginalmarginalen⁵ för vissa målstorheter. På totalnivå, dvs. för samtliga lokalbyggnader och lokaler, är skattningarna säkra. Detta har bland annat att göra med skattningsförfarandet, se mer om detta i avsnitt 2.2.4. Kompensation för bortfallet har gjorts i form av rak uppräknings inom strata. Vidare är skattningar av användningsuppgifter totalt och inom redovisningsgrupper som består av många lokalbyggnader, t.ex. uppvärmningssätt som fjärrvärme, säkrare än skattningar för ovanliga uppvärmningssätt som gas.

---

⁵ Erhålls som $1.96\sqrt{\hat{V}(\hat{t})}/\hat{t}$, se avsnitt 2.2.4 om skattningsmetodik

Tabell 3. Relativ felmarginal för vissa valda målstorheter.

Målstorhet	Redovisningsgrupp	Relativ felmarginal (procent)
Antal byggnader och lokaler, tabell 3.1 i årsrapport	Samtliga lokalbyggnader	2,2
Area för lokaler, tabell 3.4 i årsrapport	Samtliga lokaler	4,2
	Uppvärmningssätt fjärrvärme	5,6
	Temperaturzon 2	13,4
Genomsnittlig energianvändning per m ² för lokaler, tabell 3.12 i årsrapport	Samtliga lokaler	2,0
	Lokaler för kontor och förvaltning	2,8
	Byggår 1961-1970	4,2
Total energianvändning, tabell 3.19 i årsrapport	Samtliga byggnader	4,2
	Uppvärmningssätt fjärrvärme	5,5
	Region Småland med öarna	15,6

Med årsrapport i tabellen avses Energistatistik för lokaler 2012 (ES2013:04). Beträffande mätosäkerheten finns det vissa variabler som har större mätosäkerhet. Ett exempel är uppgifter om den totala elanvändningen. I avsnitt 2.2.3 om mätning redovisas mer detaljer kring mätosäkerheten. Inga speciella studier i syfte att studera mätosäkerheten har genomförts.

Beträffande osäkerhetskällan täckning finns övertäckning i ramen. Metodiken att hantera övertäckningen är att anta att andelen som inte tillhör populationen i ramen är lika stor som den identifierade övertäckningen i urvalet. Se mer om detta under skattningsförfarande i avsnitt 2.2.4.

2.2 Osäkerhetskällor

En vanlig indelning i osäkerhetskällor är urval, ramtäckning, mätning, svarsbortfall, bearbetning och modellantaganden. I följande avsnitt redogörs för respektive osäkerhetskälla.

2.2.1 Urval

Urvalsramen består av 951 fastigheter avseende stora lokalägare och 92 450 byggnader avseende övriga fastighetsägare, dvs. sammanlagt 93 401 objekt. Denna uppdelning utgör den första grunden för stratifiering. I stratumen med de stora lokalägarna genomförs en totalundersökning. För ramen med övriga fastighetsägare skapas 15 strata utifrån variablerna typkod (11 grupper) och taxeringsvärde (3 grupper). Avseende fastighetsägaren SFV, som för första gången ingår i urvalsstrata (se även avsnitt 1.1.1 om ramförfarande), har fyra separata stratum skapats, S01-S04. Indelningsgrunden för dessa är byggnadens area om area fanns tillgänglig. Källan för areavariabeln är av två slag:

1. Energideklarationsdata från Boverket vilken avser areabegreppet Atemp. Om Atemp-area fanns användes den i första hand.
2. Areauppgifter från FTR vilka avser lokalarea (LOA) och bostadarea (BOA). Summan av dessa två användes i de fall Atemp-area saknades.

I tabell 4 redovisas stratifieringsvariablerna och dess indelningsgrund. I tabell 14 i bilagan redovisas antalet byggnader per stratum. Som framgår stratifierades typkoderna 322 och 325 därefter på taxeringsvärde medan resterande typkoder utgör varsitt stratum. Baserat på dessa två stratifieringsvariabler erhålls 19 strata⁶. I stratumen 1-18 dras ett urval medan i stratum 19 genomförs en totalundersökning. Syftet med stratifiering är att skapa homogena grupper utifrån variabler som har med energianvändning att göra. Stratifiering genomförs dock inte explicit baserat på någon areavariabel (förutom för SFV). Detta skulle möjligen kunna leda till en ytterligare homogenisering. Att detta inte genomförs beror på att brister i ramen avseende areavariabler i FRT.

Tabell 4. Stratifieringsvariabler och dess indelningsgrunder.

Nr	Stratumbeteckning	Typkod/indelingsgrund för SFV	Taxeringsvärde (tkr)
1	611	322 - Hotell och restaurangbyggnad	-3 000
2	612	322 - Hotell och restaurangbyggnad	3 001-30 000
3	613	322 - Hotell och restaurangbyggnad	30 001-
4	621	325 - Huvudsakligen lokaler	-3 000
5	622	325 - Huvudsakligen lokaler	3 001-30 000
6	623	325 - Huvudsakligen lokaler	30 001-
7	810	810 - Specialenhet, tomtmark till specialbyggnad	
8	823	823 - Vårdbyggnad	
9	824	824 - Bad-, sport- och idrottsanläggning	
10	825	825 - Skolbyggnad	
11	826	826 - Kulturbyggnad	
12	827	827 - Eklesiastikbyggnad	
13	828	828 - Allmän byggnad	
14	829	829 - Kommunikationsbyggnad	
15	S01	S01, saknar area (SFV)	
16	S02	S02, area 200 - 1 999 m2 (SFV)	
17	S03	S03, area 2 000 - 9 999 m2 (SFV)	
18	S04	S04, area 10 000 m2 eller mer (SFV)	
19	900	Stora lokaler	

Från varje urvalsstratum (1-18) dras ett obundet slumpmässigt urval (OSU). Den totala urvalsstorleken var 9 532 objekt fördelade på 951 fastigheter i det totalundersökta stratomet för stora lokalägare och 8 581 byggnader från övriga

⁶ Typkod 800 - Ej fastställd typ av specialenhet utgör ett eget stratum men antalet byggnader i stratomet är lika med 0 varför stratomet inte tas med i sammanställningen

strata. Med en urvalsstorlek på 8 581 byggnader från en ram omfattande 92 450 lokaler är urvalsfraktionen $8\,581 / 92\,450 \approx 9,3$ procent. Mellan två successiva år är det förväntade antalet byggnader som väljs ut båda gångerna ca 800 byggnader⁷. I det totalundersökta stratumet för stora lokalägare väljs samtliga fastigheter ut varje år.

Allokeringen, eller fördelningen, av den totala stickprovsstorleken (i stratum där urval dras) görs enligt principen för x -optimal allokering, där hjälpvariabeln x utgörs av variabeln totalarea för taxeringsenheten⁸. För en referens kring x -optimal allokering se t.ex. Särndal m.fl. (1992). Detta betyder att i stratum där variationen avseende totalarea är stor dras ett relativt sett större urval. Urvalsstorlekarna varierar mellan 108 och 2 236 utvalda byggnader i stratum 1-14. I stratum för SFV är urvalsstorleken mindre, mellan 13 och 28 utvalda byggnader. Urvalsstorleken har varit ungefär densamma i undersökningen de senaste tio åren.

I tabell 14 i bilaga 6 redovisas följande sammanfattande information per stratum; antal byggnader (ramen), urvalsstorlek samt kategoriseringen från datainsamlingen till grupperna svar, bortfall, okänd status och övertäckning. Se mer om dessa kategorier i avsnitt 2.2.4 om svarsbortfall.

2.2.2 Ramtäckning

FTR, som urvalsramen baseras på, är i huvudsak ett heltäckande register, men övertäckning förekommer.

Övertäckning i undersökningen beror i de flesta fall på att FTR ger otillräcklig eller ej aktuell information. De främsta orsakerna till övertäckning är att den utvalda byggnaden har en uppvärmd area som är mindre än 200 m^2 samt att byggnaden inte värms upp till minst 10°C under minst 90 dagar per år. Det kan nämnas att arean på byggnaden är känd från FR för vissa byggnader i urvalet. I vissa fall är arean enligt FR mindre än 200 m^2 . Dessa byggnader skulle ha kunnat exkluderas från ramen. Så har dock inte skett. Detta beror på att tillförlitligheten i ramuppgifterna bedöms som låg vilket medför att det är för osäkert att exkludera byggnaderna baserat på denna registeruppgift. Vissa av byggnaderna vars area enligt FTR är mindre än 200 m^2 är i verkligheten större än 200 m^2 . Om byggnaderna exkluderades skulle problem med undertäckning uppstå. Eftersom övertäckning är ett mindre allvarligt problem får dessa byggnader kvarstå i ramen och eventuell övertäckning identifieras via insamlingen. Andra viktiga orsaker till övertäckning är att byggnaden var outhyrd, att en större ombyggnad har skett eller

---

⁷ Detta under förutsättning att ingen stratifiering används. Eftersom populationen stratifieras är sannolikheten att bli återvald olika i olika strata. Värdet 800 kan därför ses som en grov indikation på antalet återvalda lokalbyggnader.

⁸ I stratum 15-18 avseende SFV används area från energideklarationen (Atemp) eller BOA + LOA beroende på vad som fanns tillgängligt i allokeringen (x -optimal). Allokeringen av SRV:s byggnader genomfördes av Statisticon. SCB genomförde allokeringen i övriga stratum.

att fastigheten var omtaxerad. Se vidare avsnitt 2.2.4 om svarsbortfall för en redovisning av storleken på övertäckningen.

Undertäckning kan uppstå om en lokalbyggnad är klassificerad till fel typkod. De typkoder som ingår i ramen ges av tabell 1. Om en lokalbyggnad är felaktigt kodad till en annan än dessa typkoder kommer byggnaden inte att ingå i ramen. Omfattningen på denna potentiella undertäckning är okänd. Den bedöms dock vara liten. I samlingsrapporten Energistatistik för småhus, flerbostadshus och lokaler 2012 (ES2013:06) görs försök att uppskatta effekten av denna underskattning.

2.2.3 Mätning

Insamlingen av uppgifter från fastighetsägare genomförs med en pappersblankett. Uppgiftslämnarna har även möjlighet att besvara undersökningen elektroniskt via en webbenkät. De uppgifter som efterfrågades i webblancketten var samma som i pappersblanketten. Dock var layout och ordningen på uppgifterna som samlades in något annorlunda. Pappersblanketten återfinns i sin helhet i bilaga 1 samt på Energimyndighetens webbplats. Energimyndighetens föreskrifter STEMFS 2008:5 reglerar vilka uppgifter som ska efterfrågas i undersökningen. De utvalda uppgiftslämnarna har uppgiftslämnarplikt.

De stora lokalägarna besvarar undersökningen via en Excelblankett. Eftersom många av de stora lokalägarna, vars hela fastighetsbestånd undersöks, svarar för många fastigheter, i några fall över 100 fastigheter, efterfrågas färre uppgifter på Excelblanketten än på pappersblanketten. Vidare efterfrågas uppgifter på fastighetsnivå istället för på byggnadsnivå. Detta för att det skulle bli en alltför stor uppgiftslämnarbörda att efterfråga uppgifter på byggnadsnivå. En fastighetsägare som exempelvis svarar för 100 fastigheter skulle i så fall möjligen behöva besvara undersökningen för 500 byggnader, om de 100 fastigheterna i genomsnitt består av fem byggnader.

För fastighetsägare i övriga strata, dvs. urvalsstrata, efterfrågas uppgifter på byggnadsnivå. För att identifiera en byggnad på en fastighet används riksbyggnadsnyckeln. Dock finns det en möjlighet för en uppgiftslämnare att ange användningsuppgifter avseende en större sammanlagd area, t.ex. fastigheten, istället för byggnaden. Anledningen till att denna möjlighet finns är att vissa byggnader saknar t.ex. separata elmätare eller fjärrvärmemätare. Det kan istället vara så att det finns en mätare för flera byggnader, t.ex. samtliga byggnader på fastigheten. Om en uppgiftslämnare väljer att ange användningsuppgifter för fastigheten istället för byggnaden är det viktigt att uppgiftslämnare anger fastighetens area. Möjlighet finns då att uppskatta användningsuppgifter på byggnadsnivå. Se mer om detta under bearbetning i avsnitt 2.2.5.

Vissa uppgifter förtrycks på blanketten för att underlätta för uppgiftslämnarna. Det är uppgift om byggnadens area och byggår. Dessa uppgifter kommer från FR. Dock finns inte byggår eller byggnadens area för samtliga utvalda byggnader.

Dessutom hämtades uppgifter om byggnadsareor, uppvärmningssätt och använd energi från Boverkets energideklarationer för byggnader som är energideklarerade. Dessa uppgifter förprintades i webbformuläret. Förprintade uppgifter om energianvändning och uppvärmningssätt var nya i årets undersökning och de infördes i syfte att underlätta uppgiftslämnandet.

I det elektroniska formuläret var det dessutom möjligt att identifiera den utvalda byggnaden på en karta utifrån dess koordinater enligt Fastighetsregistret.

Frågeblankett

Förändringar mellan 2011 och 2012:

- Fråga 4, energibesparande åtgärder har utgått
- Fråga 11 Ventilation har utgått
- Fråga 12 Vattenanvändning har utgått

Förändringar mellan 2010 och 2011:

- En förklaringstext har tagits bort, och det är på fråga 5c, fördelning av area. Skälet var att texten var felaktig

Även mellan uppgiftsinsamlingen avseende 2009 och 2010 skedde några mindre justeringar av blanketten:

- I första hand är det förklaringstexter som justerats i syfte att förtydliga vilka uppgifter som efterfrågas (fråga 8 och 13).

Fråga 4 i blanketten, om energibesparande åtgärder, har fått ett nytt svarsalternativ. I föregående års undersökning var svarsalternativen

- Ja, under år 2009
- Ja, mellan 1999 och 2008
- Nej

I årets undersökning har ytterligare ett svarsalternativ tillkommit, nämligen ”Ja, tidigare”, för de som genomfört energibesparande åtgärder för mer än tio år sedan. Denna fråga redovisas inte i statistiken över lokaler, men ändrades för att överensstämma med motsvarande fråga i undersökningen av energianvändning i småhus.

Mellan åren 2007 och 2008 genomfördes vissa förändringar i layouten av blanketten samt att uppgifter om installationsår och märkeffekt avseende värmepumpar lades till. Den frågeblankett som användes i eNyckeln utgick från pappersblanketten men hade annorlunda struktur och layout. Dessutom fanns det fler efterfrågade uppgifter. Det var dock endast de uppgifter som efterfrågades på pappersblanketten som var obligatoriska. Vilka uppgifter som var obligatoriska respektive frivilliga var dock inte alltid helt tydligt i eNyckeln.

Datainsamling

Datainsamlingen startade i och med huvudutskicket den 19 mars 2012. I tabell 5 redovisas viktiga datum under datainsamlingen. Huvudutskicket bestod av

blanketten och ett missiv. Missiven till samtliga utskick återfinns i bilaga 2-5. På missivet i huvudutskicket, och blanketten, framgår att uppgiftslämnaren kan svara via ett webbformulär genom att gå till en angiven hemsida och logga in med en personlig kod. Av samtliga 3 992 svarande var det 1 964, dvs. nära 50 procent, som valde att svara via webbformuläret. I 2011 års undersökning var motsvarande andel knappt 40 procent

Tabell 5. Viktiga datum under datainsamlingen 2013 rörande övriga lokalägare

Aktivitet	Vecka (datum)
Huvudutskick - Blankett och missiv	12 (19 mars)
Påminnelse 1 - Tack- och påminnelsekort alt telefonkontakt till uppgiftslämnare med många blanketter	15 (8 april)
Sista svarsdatum enligt missiv	17 (25 april)
Påminnelse 2 - Blankett och påminnelsemissiv	18 (2 maj)
Telefonpåminnelser/-intervjuer (påbörjas)	19 (8 maj)
Datainsamlingen avslutas	23 (5 juni)

Rörande stora lokalägare så skedde datainsamlingen fristående från insamlingen från övriga lokalägare. Denna insamling genomfördes av Statisticon AB. I tabell 14 i bilaga 7 framgår att antalet fastigheter för stora lokalägare (stratum 900) uppgår till 951, och samtliga undersöks. Det är dock endast 35 stora lokalägare som svarar för samtliga dessa fastigheter. De 35 stora lokalägarna erhölet ett separat missiv, se bilaga 5, med instruktioner om att gå till en webbplats, logga in med en personlig kod och ladda ner Excelblanketten på sin egen dator. Missivet skickades till en namngiven kontaktperson. I Excelblanketten fanns samtliga fastigheter som uppgiftslämnare lämnat uppgifter för avseende föregående mätår. Om någon fastighet har sålts, rivits eller på annat sätt utgått ska uppgiftslämnaren markera detta och nytillkomna fastigheter ska läggas till i listan. När uppgiftslämnaren fyllt i uppgifterna laddas Excelblanketten upp mot en server via inloggning på samma sida som filen hämtades från.

Utöver huvudutskicket genomfördes inte några skriftliga utskick till de stora lokalägarna. Istället genomfördes telefonpåminnelser och återkontakter (per telefon och e-post) för att verifiera eller rätta lämnade uppgifter. Samtliga stora lokalägarna besvarade undersökningen.

Ägarna till fastigheterna är mestadels juridiska personer vilket innebär att det inte finns någon namngiven person som står som mottagare av blanketten, som istället ställdes blanketten till fastighetsförvaltaren. Ansvaret att hitta en lämplig uppgiftslämnare överläts därmed till ägaren. Detta har i vissa fall inneburit problem. Om ägaren är en stor organisation har det i vissa fall tagit veckor innan blanketten eller blanketterna har letat sig fram till rätt uppgiftslämnare. I några enstaka undantagsfall har rätt uppgiftslämnare erhållit blanketterna efter att sista svarsdatum på missivet har passerats. Eftersom datainsamlingen dock pågår efter det datumet har dessa uppgiftslämnare ändå haft möjlighet att besvara undersökningen.

Om det har skett ett ägarbyte efter att urvalet är draget har uppgiftslämnaren en möjlighet att ange en ny ägare/uppgiftslämnare. I dessa fall skickades en ny blankett till den nya ägaren/uppgiftslämnaren.

En aspekt som vållar uppgiftslämnarna problem är att kunna identifiera den utvalda byggnaden. Om byggnaden ligger på en fastighet med många byggnader är det riksbyggnadsnyckeln som identifierar byggnaden. Riksbyggnadsnyckeln är dock ett okänt begrepp för många fastighetsägare. I webbformuläret fanns möjlighet att erhålla en satellitkartbild på den utvalda byggnaden som en hjälp att identifiera byggnaden. Många av frågorna som inkommit till EVRY rörande undersökningen har gällt just möjligheten att identifiera byggnad, och EVRY har då guidat uppgiftslämnarna till webbformuläret för att hitta kartbilden. Denna bild bedöms ha varit till stor hjälp för uppgiftslämnarna. Omkring två tredjedelar av alla kontakter med uppgiftslämnare i undersökningarna av energianvändning i flerbostadshus och lokaler utgjorde frågor om att få tillgång till satellitbild över utvald byggnad. Även frågor om uppgiftslämnarplikten är vanligt förekommande bland de som kontaktat EVRY.

Under datainsamlingsperioden levererades varje vecka filer från EVRY till Statisticon med inkomna svar. Svaren granskades med avseende på fullständighet, rimlighet och konsistens (mellan olika lämnade uppgifter). Uppgifter som saknades eller som kunde misstänkas vara felaktiga sändes åter till EVRY i form av en fellista. EVRY genomförde därefter återkontakter med berörda uppgiftslämnare i syfte att korrigera uppgifterna. Detta arbete bedrevs kontinuerligt under hela datainsamlingsperioden. Målsättningen var att göra återkontakter med uppgiftslämnarna så snart som möjligt efter att enkäten sänts in.

I samband med kontroller av inkomna svar gjordes även en sammanställning av inflödet i undersökningen och Energimyndigheten fick varje vecka under datainsamlingen en lägesrapport av den aktuella svarsandelen i undersökningen.

Efter de postala påminnelserna genomfördes även påminnelser via telefon till de uppgiftslämnare som fortfarande inte inkommit med svar. För fastighetsägare med högst fyra utvalda byggnader ställdes en fråga om man ville besvara enkätfrågorna direkt över telefon. De uppgifter som samlades in var antal lägenheter i byggnaden, byggår, total area, areans fördelning på användningsområden (lägenheter, lokaler, varmgarage samt uthyrningsbar ej uppvärmd area), använt uppvärmningssätt (inklusive typ och antal värmepumpar), energianvändning för angivna uppvärmningssätt samt total elanvändning. Sammanlagt genomfördes ca 290 telefonintervjuer.

Inför telefonpåminnelserna/telefonintervjuerna genomfördes en telefonnummersättning av dem som, vid den tidpunkten, ännu inte svarat. Telefonnummer söktes både i register över privatpersoner och i företagsregister. 6 363 urvalsenheter telefonnummersattes. Antalet kontaktförsök sattes till minst fem.

Uppgiftslämnarbörda

Den postala enkäten avslutas med en fråga om uppgiftslämnarbördan.

Uppgiftslämnaren ombeds göra en uppskattning av tidsåtgången (i minuter) för att ta fram uppgifterna och besvara blanketten. I tabell 6 redovisas olika mått för variabeln tidsåtgång. För hälften av alla uppgiftslämnare tar det alltså 20 minuter eller mindre (mediantiden) att besvara undersökningen för en utvald byggnad.

Tabell 6. Tidsåtgång i minuter för att lämna uppgifter⁹

Mått	Tidsåtgång
P10	7
Q1	10
Median	20
Q3	30
P90	60
Antal svarande	831

Ett annat perspektiv på uppgiftslämnarbörda är att vissa fastighetsägare får flera byggnader utvalda i undersökningen. Eftersom vissa fastighetsägare har stora innehav av fastigheter är detta naturligt. I tabell 7 redovisas de sju fastighetsägare (baserat på organisationsnummer) som har fått flest byggnader utvalda i undersökningen. Göteborgs kommun ska alltså besvara 160 blanketter vilket innebär att uppgiftslämnarbördan för organisationen som helhet är stor. Om tidsåtgången per blankett är 20 minuter, dvs. mediantiden, innebär det att Göteborgs kommun behöver lägga över 50 timmar, dvs. mer än en arbetsvecka på att besvara samtliga blanketter.

Tabell 7. Fastighetsägare som har fått 40 eller fler byggnader utvalda

Fastighetsägare	Antal utvalda byggnader
GÖTEBORGS KOMMUN	160
SKOLFASTIGHETER I STOCKHOLM	77
STATENS FASTIGHETSVERK	75
SPECIALFASTIGHETER SVERIGE	54
TeliaSonera Sverige Net Fastigheter	49
MALMÖ KOMMUN	44

Vissa uppgiftslämnare har under datainsamlingen meddelat att det vore bra om de kunde få en förvarning om att undersökningen ska genomföras och hur många blanketter de ska besvara. På så sätt kan de planera för det merarbete det innebär att besvara undersökningen. Vissa andra har meddelat att det vore bättre att varje år få exempelvis 20 byggnader utvalda än att ett år få 6 utvalda byggnader och nästa år få 34 utvalda byggnader. Att antalet utvalda byggnader till en viss

⁹ Måttet P10 står för den 10:e percentilen. Detta innebär att 10 procent av alla uppgiftslämnare som svarat på frågan har angivit detta värde, eller ett lägre värde. Q1 betecknar den första kvartilen, dvs. 25 procent av alla uppgiftslämnare har angivit detta värde, eller ett lägre värde. Motsvarande tolkning gäller för övriga mått.

fastighetsägare varierar mellan åren beror på att urvalet dras slumpmässigt. Det finns dock möjlighet till att tillmötesgå ett önskemål om samma antal blanketter varje år genom att placera dessa fastighetsägare i separata stratum. I nuläget finns inga planer på ett sådant förfarande.

Mätfel

Mätfel innebär att det observerade värdet för en variabel avseende en byggnad skiljer sig från det sanna värdet. Mätfel kan uppstå på många olika sätt, t.ex. genom missförstånd av frågan (t.ex. energianvändning anges i kWh i stället för MWh), genom att uppgiftslämnare inte har den efterfrågade uppgiften tillgänglig och därför uppskattar värdet, genom slarvigt ifyllande. Några systematiska studier av mätfelens storlek har inte gjorts i undersökningen.

Här ges några exempel på frågor i blanketten som har berett vissa uppgiftslämnare problem och som därför är behäftade med olika grad av mätfel.

- *Uthyrningsbar area* är ett begrepp som bereder många uppgiftslämnare problem. I vissa fall har uppgiftslämnaren misstolkat detta begrepp och tror att det som avses är den yta som är upplåten för uthyrning. Ett exempel kan vara att den som äger byggnaden använder den för eget bruk och då upplevs inte byggnadens area vara tillgänglig för uthyrning. Den uthyrningsbara arean upplevs då vara då 0 m².
- Svårighet att *lämna uppgift för den utvalda byggnaden*. Enheten byggnad är ibland svår att lämna uppgifter för. Det finns dock möjlighet att lämna användningsuppgifter för en större enhet än den utvalda byggnaden. Vilken area som användningsuppgifterna (avseende uppvärmning, vatten respektive total elanvändning) avser ska då anges. Dock är det vanligt att avvikelsen mellan den totala area som anges i blanketten avviker kraftigt från arean enligt FR, vilket gör att man i många fall har skäl att tro att även uppgifter avseende area avser en större enhet än byggnad. Om arean för byggnaden saknas i FR och användningsuppgifter för en större enhet önskas anges är det viktigt att arean för byggnaden också anges. Detta för att användningen för den utvalda byggnaden ska kunna uppskattas. Det förekommer dock det i detta sammanhang ett flertal olika varianter av inkonsistenta uppgifter. Detta kan medföra att användningsuppgifter avser en större enhet än den utvalda byggnaden men möjlighet att identifiera detta är omöjligt eller mycket svårt. Detta har varit ett problem och medfört mycket arbete för producenten av undersökningen.
- *Inkonsistens mellan uppvärmningssätt och användningsuppgifter*. I fråga 7 ska uppgiftslämnaren ange vilka uppvärmningssätt som användes under året. Därefter, i fråga 9 på följande sida ska energianvändningen anges för de använda uppvärmningssätten. Om uppgiftslämnaren t.ex. anger ved som uppvärmningssätt i fråga 7 ska användningen av ved anges i fråga 9. I och med att frågorna om uppvärmningssättet och användningsuppgifter är åtskiljda i formuläret uppstår inkonsistenser i många fall. Ett exempel på det kan vara att uppvärmningssättet ved är markerat i fråga 7 men det saknas användningsuppgifter ifråga 9. Det kan även vara tvärtom, dvs. att

användningsuppgifter avseende ved har lämnats i fråga 9 men att ved som uppvärmningssätt inte är markerat i fråga 7. I dessa fall har data rättats så att konsistens mellan lämnade uppgifter erhålls, se vidare avsnitt 2.2.5 om hur data har rättats i dessa situationer.

- *Total elanvändning.* I många fall är den uppgift som har lämnas här mindre än den el som angivits för uppvärmning och varmvatten i fråga 9 på sidan före i blanketten. I dessa situationer har data rättats, se vidare avsnitt 2.2.5 om bearbetningar.
- Uppgifter om *energianvändning för fjärrkyla till processkyla* har endast lämnats av ett fåtal uppgiftslämnare. Tolkningen av detta är antingen att detta är en ovanlig företeelse, eller att dessa användningsuppgifter inte är möjliga att särredovisa för uppgiftslämnarna.
- *Byggår.* Om byggår inte finns i FR, dvs. uppgiften kan inte förtryckas på blanketten, ombeds uppgiftslämnaren ange byggår. Enligt uppgift från vissa uppgiftslämnare är dock byggår svårt att ange, byggår är helt enkelt okänt. Detta visar sig även i tabellerna i rapporten där kategorin ”Uppgift saknas” finns för byggår.
- *Inkonsistens mellan byggnadens totala area och delarnas area.* Två aspekter kan nämnas i detta sammanhang.
  - Byggnadens area ska delas upp på 14 tänkbara lokaliteter t.ex. hotell, kontor, vård, skola. Tanken är att summan av delarna ska stämma överens med byggnadens totala area. Detta uppfylls dock inte för många blanketter. I dessa fall har uppgifterna rättats så att konsistens uppnås, se vidare avsnitt 2.2.5 om bearbetningar.
  - Redovisning av lokaliteterna *hotell, restaurang* och *därav restaurang* har i många fall besvarats felaktigt av uppgiftslämnarna. Det gäller främst uppgiftslämnare som har restaurangverksamhet (men inte hotell). De har oftast fyllt i posten *därav restaurang*, men inte fyllt i totalraden *hotell, restaurang*. Att uppgiftslämnare missförstår denna typ av fråga, dvs. där dels en totaluppgift och dels en däravpost ska anges är vanligt förekommande även i andra typer av undersökningar, och medför ofta en hel del rättningsarbete.

2.2.4 Svartsbortfall och skattningsförfarande

Svarsandelen i undersökningen är 67,1 procent.

Om bortfallet skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna så kan skattningsarna som grundar sig på enbart de svarande bli skeva. I avseende att reducera eventuell bortfallsskevhet genomförs en bortfallskompensation via rak uppräknings inom strata. Här beskrivs skattningsförfarande. Inledningsvis redovisas först hur svarsandelen har beräknats samt vissa bortfallsanalyser.

För att beräkna svarsandelen används den standard för beräkning av bortfall som Föreningen för Surveystatistik tagit fram (se Statistiska Centralbyrån (2001),

Meddelande i Samordningsfrågor 2001:1). Enligt standarden ska alla objekt i urvalet åsättas en resultatkod. I tabell 8 redovisas resultatkoderna samt antal lokalbyggnader per resultatkod. Kategorierna Okänd status och Bortfall utgör båda bortfall. Skillnaden är att i gruppen Bortfall har det fastställts att byggnaden ingår i populationen. Detta sker genom skriftlig eller muntlig kontakt med uppgiftslämnaren. I gruppen Okänd status är det okänt huruvida lokalbyggnaden ingår i populationen. Gruppen Övertäckning är sådana byggnader som kan fastställas inte ingå i populationen. I tabell 9 redovisas orsaker till övertäckningen. Kategorin Svar är byggnader med en så väl ifylld blankett att de kan utgöra grund för statistiken i rapporten. I vissa fall har inkomna svar varit så ofullständigt ifyllda att de har kategoriserats som bortfall.

Tabell 8. Resultatkoder och antal byggnad per resultatkod

Resultatkoder	Antal byggnader
Svar (n_s)	4 914
Bortfall (n_b)	181
Okänd status (n_o)	2 903
Övertäckning ($n_\circ$)	1 534
Summa	9 532

Tabell 9. Orsaker till övertäckning

Orsak till övertäckning	Antal byggnader
Riven byggnad	15
Obebyggd fastighet	5
Fritidshus ej permanentboende	
Omtaxerade enheter	3
Outhyrd, obebodd	5
Nybyggd (färdigställd under statistikår)	8
Uppvärmad area < 200 m ²	879
Uppvärmad < 90 dagar	613
Stor ombyggnad	6
Övrigt	
Summa	1 534

Baserat på resultatkoderna kan svarsandelen beräknas enligt

$$SA = \frac{n_s}{n_s + n_b + u \times n_o}$$

där SA kan tolkas som SvarsAndel och u är en faktor som kan variera beroende på olika antaganden om byggnaderna i gruppen Okänd status. Ett alternativ är att anta att samtliga byggnader i okänd status tillhör populationen och sätta $u = 1$. Detta mått benämns SA_1 i standarden. Ett annat alternativ är att anta, måhända orealistiskt, att ingen byggnad i kategorin Okänd status tillhör populationen och sätta $u = 0$. Detta mått benämns SA_3 i standarden. Det troligaste är dock att de flesta byggnader i kategorin Okänd status tillhör populationen, men det är inte osannolikt att det även finns viss övertäckning. Ett alternativ är därför att skatta u

baserat på de byggnader där populationsstatus lyckats fastställas. Detta mått benämns SA_2 i standarden. u skattas enligt

$$\hat{u} = \frac{n_s + n_b}{n_s + n_b + n_{\bar{o}}} = \frac{4915 + 180}{4915 + 180 + 1534} \approx 0,769$$

Baserat på denna skattning erhålls svarsandelen

$$SA_2 = \frac{4915}{4915 + 180 + 0,769 \times 2903} \approx 0,671$$

dvs. en svarsandel på 67,1 procent. Detta utgör den officiella svarsandelen i undersökningen. De alternativa svarsandelsmått (SA_1 och SA_3) presenteras inte. Den vägda svarsandelen, vilken tar hänsyn till olika urvalssannolikheter, uppgår till 65,3 procent. Denna svarsandel är beräknad utifrån principen för svarsandelsmått 2.

Också i 2011 års undersökning var svarsandelen 67,1 procent.

Bortfallsanalys

I tabellerna 10-12 redovisas svarsandelar för de olika stratifieringsvariablerna (byggår, storleksklass samt ägarkategori). I beräkningarna av svarsandelar och övriga analyser har samtliga lokalbyggnader som klassats som övertäckning exkluderats. Dessutom antas att samtliga objekt i kategorin Okänd status tillhör målpopulationen och har därför klassats som bortfall. Eftersom övertäckningen är stor i undersökningen betyder detta att svarsandelarna i bortfallsanalysen överlag blir lägre än det officiella bortfallsmåttet. I beräkningarna av svarsandelar har lokalbyggnadernas urvalsvikter baserat på urvalet omfattande objekt använts.

Det framgår av tabellerna 10-12 att svarsandelarna varierar mycket. För exempelvis variabeln typkod är svarsandelarna högst för det totalundersökta stratumet för stora lokaler (som saknar typkod). Stratum 800 (Ej fastställd typ av specialenhet) har i redovisningen slagits samman med stratum 810 (Specialenhet, tomtmark till specialbyggnad). Svarsandelen är lägst i just denna grupp. Bland de urvalsundersökta stratumen är svarsandelen högst i gruppen skolbyggnader. I tabell 11 framgår att svarsbenägenheten är högst bland fastighetsägare inom landstinget och lägst bland privatägda fastigheter och fysiska personer. Landstingens fastigheter ingår i undersökningen stora lokaler. Av tabell 12 framgår att svarsandelen är lägst bland byggnader i Mellersta Norrland (Västernorrlands och Jämtlands län) och högst i Stockholm och Östra Mellansverige.

Tabell 10. Svandsandelar uppdelat efter stratum

Typkod	Beskrivning	Taxeringsvärde	Svandsandel (procent)	Antal byggnader
611	Hotell eller restaurangbyggnad	<3 000 tkr	32	101
612	Hotell eller restaurangbyggnad	3 001-30 000 tkr	41	179
613	Hotell eller restaurangbyggnad	30 001- tkr	52	105
621	Huvudsakligen lokaler	<3 000 tkr	46	272
622	Huvudsakligen lokaler	3 001-30 000 tkr	59	746
623	Huvudsakligen lokaler	30 001- tkr	58	2 173
810	Ej fastställd typ/specialenhet		33	72
823	Vårdbyggnad		60	816
824	Bad-, sport- och idrottsanläggning		30	500
825	Skolbyggnad		74	1 008
826	Kulturbyggnad		38	191
827	Eklesiastikbyggnad		52	228
828	Allmän byggnad		64	444
829	Kommunikationsbyggnad		42	157
S01	S01 Statens fastighetsverk 1		0	3
S02	S02 Statens fastighetsverk 2		80	10
S03	S03 Statens fastighetsverk 3		95	19
S04	S04 Statens fastighetsverk 4		89	28
Stora lok	Stora lokaler		98	946

Tabell 11. Svandsandelar uppdelat efter ägarkategori

Ägarkategori	Svandsandel (procent)	Antal byggnader
Stat	92	486
Landsting	99	543
Kommuner	64	1 772
Fysisk person	40	278
Aktiebolag	58	3 482
Övriga ägare	46	1 437

Tabell 12. Svandsandelar uppdelat efter region (NUTS2)

NUTS	Svandsandel (procent)	Antal byggnader
Stockholm	63	1 753
Östra mellansverige	67	1 319
Småland med öarna	57	738
Sydsverige	58	1 093
Västsverige	62	1 500
Norra mellansverige	61	727
Mellersta Norrland	52	392
Övre Norrland	62	476

Skattningsförfarande

Skattningsförfarandet bygger på Horvitz-Thompson-estimatoren (HT-estimatoren) med rak uppräknings inom strata för att kompensera för bortfallet, se t.ex. Cochran,

W.G. (1977) s 23. Metodiken att hantera övertäckningen är att anta att andelen som ej tillhör populationen i ramen är lika stor som den identifierade övertäckningen i urvalet. Skattningen av målstorheter i populationen hanteras därför teoretiskt inom ramverket för domänskattningar, nämligen domänen ”tillhör populationen” i ramen. Den kända (ovägda) övertäckningen är 19 procent. Denna skattningsmetodik tillämpades även av den tidigare producenten SCB. Metodiken med rak uppräknings inom strata baseras på antagandet att bortfallet sker slumpmässigt inom strata. Se avsnitt 2.2.6 om modellantagande för en diskussion om detta antagande.

Här redogörs för skattningsmetodiken i tekniska aspekter. Vi introducerar vissa beteckningar. Låt U beteckna populationen och N dess storlek. Låt y beteckna en undersökningsvariabel och y_k dess värde för lokalbyggnad $k = 1, 2, \dots, N$. Samtliga målstorheter av intresse (till tabellrapporten i *Energistatistik för lokaler 2012*) är totaler eller funktioner av totaler t.ex. genomsnittlig användning per areaenhet vilket är en kvot mellan två totaler. Totalen i populationen skrivs

$$t = \sum_U y_k$$

Med beteckningen $\sum_U$ avses $\sum_{k \in U}$ för att förkorta notationen. Intresse finns även för målstorheter för olika redovisningsgrupper. Notationen utvidgas därför till att omfatta även dessa. Populationen delas upp i D domäner (redovisningsgrupper) betecknade $U_1, \dots, U_d, \dots, U_D$. Exempelvis kan U_1 beteckna byggår 1971-1980 för lokalbyggnader uppvärmda med fjärrvärme. Låt N_d beteckna storleken på U_d . Följande beteckning för undersökningsvariabeln y införs

$$y_{dk} = \begin{cases} y_k & \text{om } k \in U_d \\ 0 & \text{i övrigt} \end{cases}$$

Målstorheten total för domän d skrivs då enligt

$$t_d = \sum_U y_{dk}$$

Populationen stratifieras till 19 strata med avseende på variablerna typkod, taxeringsvärde och ett separat stratum för stora lokalägare, se tabell 4. Låt N_h beteckna storleken på stratum h , $h = 1, 2, \dots, H$. Ett urval s_h av storlek n_h dras från stratum h enligt principen för obundet slumpmässigt urval (OSU). Hela urvalet betecknas s , d.v.s. $s = \bigcup_{h=1}^H s_h$, där $n = \sum_{h=1}^H n_h$ betecknar storleken på s . På grund av bortfall och övertäckning erhålls svarandemängden r_h vars storlek betecknas m_h . Summan av svarandemängderna över samtliga stratum h betecknas r , d.v.s. $r = \bigcup_{h=1}^H r_h$ och m dess storlek, d.v.s. $m = \sum_{h=1}^H m_h$. HT-estimatorn ges då av

$$\hat{t}_d = \sum_r d_k y_{dk} \quad (1)$$

där $d_k = N_h / m_h$ utgör vikten för rak uppräknings inom strata. Skrivs uppräkningsvikterna ut explicit skrivs estimatorm enligt

$$\hat{t}_d = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} y_{dk} \quad (2)$$

I stratomet med stora lokalägare genomfördes en poststratifiering för att mildra effekten av bortfallet i stratomet. Baserat på bruttoarea för fastigheten skapades fem poststrata. I tabell 15 i bilaga 6 redovisas indelningen i poststrata. Detta betyder att antalet strata, inklusive poststratum, i estimationen uppgår till $H = 18 + 5 = 23$.

Ytterligare en kommentar kring stora lokalägare är på sin plats. Som nämns svarar stora lokalägare avseende fastighet snarare än byggnad. Detta betyder att i uttryck (2) antar variabeln y värdet för fastigheten snarare än för byggnaden. Se vidare avsnitt 2.2.6 modellantagande för en diskussion om hur detta kan påverka den rapporterade statistiken.

Variansen för estimatorm (1) ges av

$$\hat{V}(\hat{t}_d) = \sum_{h=1}^H N_h^2 \frac{1 - m_h / N_h}{m_h} S_{y_d r_h}^2 \quad (3)$$

där

$$S_{y_d r_h}^2 = \frac{1}{m_h - 1} \sum_{r_h} (y_{dk} - \bar{y}_{d r_h})^2 \quad (4)$$

är den vanliga stickprovsvariansen för variabel y_d i svarandemängden i stratum h och där $\bar{y}_{d r_h}$ betecknar det vanliga stickprovsmedelvärdet för variabel y_d i svarandemängden i stratum h . För en teoretisk referens där ovanstående uttryck beskrivs hänvisas till Särndal m.fl. (1992).

I rapporten presenteras 95-procentiga konfidensintervall. Dessa ges på vanligt sätt av

$$\hat{t}_d \pm 1,96 \sqrt{\hat{V}(\hat{t}_d)} \quad (5)$$

I vissa fall imputeras värden, se mer i avsnitt 2.2.5 om bearbetningar. Den ytterligare osäkerhet som imputeringen innebär har inte beaktats i beräkningen av konfidensintervall.

I vissa tabeller redovisas genomsnittsvärden, t.ex. genomsnittlig användning per areaenhet. Estimatorm för genomsnittsvärden ges som kvoten mellan två totaler på följande sätt

$$\frac{\hat{t}_{yd}}{\hat{t}_{zd}} = \frac{\sum_r d_k y_{dk}}{\sum_r d_k z_{dk}} \quad (6)$$

där variabeln y t.ex. kan beteckna en variabel för energianvändning och variabeln z en areavariabel. Variansen för (6) används Taylor-linearisering på traditionellt sätt för skattning av variansen. För en referens kring Taylor-linearisering se Särndal m.fl. (1992) sidorna 172-175.

2.2.5 Bearbetning

Inläsning, granskning och sammanläggning av data

De svar som inkom via den postala enkäten har registreras i en databas av EVRY. I samband med inläsning av enkätsvar genomfördes ett antal kontroller av de inkomna uppgifterna. Dessa kontroller avser enskilda variabelvärden och föranledde både rättningar och vid behov återkontakter med uppgiftslämnare.

För uppgifter som inkom via webbenkäten eller Excelblanketten för stora lokaler skedde vissa kontroller, t.ex. rimlighetsbedömningar i samband med att uppgiftslämnarna fyllde i enkäten.

Data från den postala enkäten, webbenkäten och Excelblanketten för stora lokalägare lästes in till en gemensam datafil innan vidare databearbetningar kunde genomföras. Data från Excelblanketten anpassades till att motsvara variablerna i pappersblanketten. I samband med sammanläggning av data från de olika källorna gjordes en dubblettkontroll för att upptäcka om uppgiftslämnare svarat både via webbenkäten och via den postala blanketten. I de fall detta förekom gjordes en kontroll av hur många frågor man svarat på i respektive formulär. Den blankett som innehöll flest svar användes.

Ytterligare kontroller av data har gjordes och de oklarheter som visade sig här sändes tillbaka till EVRY som efter ytterligare kontroll av blanketter endera rättade uppgifterna eller återkontaktade uppgiftslämnaren. I syfte att förbättra kontroller och rättningar av data hämtades i samband med urvalsdragningen ett antal registervariabler från Fastighetsregistret. Nya uppgifter i föregående års undersökning var uppgift om total area för bostäder respektive lokaler samt antal lägenheter för hela taxeringsenheten.

För uppgiftslämnare som har svarat via webbformuläret har uppgifter om byggnadsareor, uppvärmningssätt och använd energi från Boverkets energideklarationer förprintats i förekommande fall. Dessa uppgifter har ansetts vara validerade och har inte rättats eller varit föremål för återkontakt.

Enkätvariabler

Variabel	Byggår
Definition	I undersökningen ingår byggnader som i sin helhet har färdigställts till och med år 2011.
Historik	Från och med 2007 års undersökning har det varit svårt att få fram uppgifter om byggår, då denna uppgift inte finns komplett registrerad på byggnadsnivå. Från och med år 2008 redovisas byggnader för vilka byggår saknas som en separat kategori.
Bearbetningar	I de fall uppgift om byggår har ändrats på blanketten av uppgiftslämnarna jämfört med uppgiften från FR har byggåret justerats utifrån lämnade uppgifter. I de fall den lämnade uppgiften om byggår avviker mycket från registeruppgiften har återkontakt med uppgiftslämnaren gjorts. Helt orimliga värden har tagits bort (t.ex. byggår = 5000).
Härledning	Utifrån uppgiften om byggår har en gruppering i klasser gjorts: <1941 1941-1960 1961-1970 1971-1980 1981-1990 1991-2000 2001-2011 Uppgift saknas
Förekommer i tabell	3.2, 3.3, 3.5, 3.7, 3.9, 3.10, 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16, 3.17

Variabel	Uthyrningsbar area
Definition	<p>I enlighet med fastighetstaxeringen har från och med undersökningsåret 2001 den totala arean efterfrågats som uthyrningsbar area, och inte som tidigare, den totala uppvärmda arean. Ej uppvärmda areor, till exempel kallgarage, har sedan räknats bort från den totala arean.</p> <p>I undersökningen ingår byggnader med en uppvärmd area om minst 200 m². Vid omräkningen av BRA eller A-temp till BOA+LOA har vissa byggnader hamnat under gränsen på 200 m² och därför räknats som övertäckning.</p>
Historik	<p>Inför 2006 års undersökning ändrades blanketten så att fastighetsägaren själv kunde markera om areabegreppet BOA+LOA, BRA eller A-temp användes. I några fall har även areor som angetts i BTA räknats om till BOA+LOA, se vidare avsnittet om areabegrepp.</p>
Bearbetningar	<p>I vissa fall där flera byggnader på samma fastighet valts ut att ingå i undersökningen har uppgiftslämnaren angivit identiska svar för samtliga byggnader. Det har då antagits att det är fastighetsuppgifter som har lämnats och en rättning gjordes genom att dividera lämnade area-uppgifter med antal byggnader på fastigheten (om ingen uppgift om antal byggnader fanns i FTR gjordes divisionen med antal utvalda byggnader istället).</p> <p>I de fall den totala uthyrningsbara arean inte överensstämmer med summan av delposternas area har en justering gjorts av delposterna. Den procentuella fördelningen mellan delposterna har behållits, men värdena för delposterna har justerats upp (eller ned) så att summan av delarna blir densamma som den totala arean.</p> <p>I ett relativt många fall har uppgiftslämnaren svarat för hela fastigheten istället för den utvalda byggnaden, detta kunde identifierats när avvikelsen mellan uppgiven total area skiljde sig mycket från byggnadens area enligt FTR. Om antalet byggnader samtidigt är fler än en har de lämnade uppgifterna avseende area dividerats med antalet byggnader.</p> <p>Om total area har angivits, men utan att den fördelats på olika lokaltyper har all area lagts i kategorin "Övrigt". I de fall där registeruppgift om bostadsarea finns har denna lagts i kategorin "Lägenheter" och lokalarea i kategorin "Övrigt".</p> <p>Om den uppvärmda men ej uthyrningsbara arean har inkluderats i den totala uthyrningsbara arean har denna exkluderats från totala uthyrningsbara arean.</p> <p>Energideklarationsuppgifter</p> <p>För de byggnader där uppgiftslämnaren har använt sig av de förprintade energideklarations uppgifterna i webbenkäten har ingen ändring av uppgiften gjorts.</p>

Härledningar	Utifrån uppgiften om uthyrningsbar area har en gruppering i klasser gjorts: 200-500 m ² 501-1000 m ² 1001-2000 m ² 2001-3000 m ² 3001- m ²
Förekommer i tabell	3.1,3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9

Variabel	Area som användningsuppgifter (energi-, vatten- respektive elanvändning) har lämnats för
Definition	För många uppgiftslämnare är det inte möjligt att lämna uppgifter om användningsuppgifter (energi-, vatten- eller elanvändning) för den utvalda byggnaden, utan endast för en större enhet – till exempel fastighet.
Historik	
Bearbetningar	Arean som användningsuppgifterna avser ska anges i blanketten och den uppgivna användningen justeras därefter till att avse byggnadens area.
Härledningar	
Förekommer i tabell	

Variabel	Ej uthyrningsbar men uppvärmd area
Definition	I ej uthyrningsbar men uppvärmd area ingår så kallade gemensamma utrymmen som exempelvis tvättstuga och hobbyrum, källare och trapphus.
Historik	
Bearbetningar	
Härledningar	
Förekommer i tabell	Dessa uppgifter redovisas inte i rapporten.

Variabel	Areabegrepp
Definition	<p>Det är möjligt att använda ett av tre olika areabegrepp i enkäten: BOA+ LOA = Bostadsarea, själva bostadens area + lokalarea, själva lokalens area BRA = Bruksarea, LOA + t.ex. korridorer och trappor A-temp = Den golvarea i temperaturreglerade utrymmen som är avsedd att värmas till mer än 10°C och som är begränsad av klimatskärmens insida</p> <p>Dessutom förekommer areabegreppet bruttoarea (BTA) i den Excelblankett som används i gruppen stora lokaler BTA = Summan av utvändiga areor för alla våningsplan</p>
Historik	Från och med 2006 års undersökning har fastighetsägarna haft möjlighet att ange vilket areabegrepp som använts.
Bearbetningar	
Härledning	<p>I de fall svar lämnats i BRA, BTA eller A-temp har omräkning till BOA + LOA gjorts enligt följande: $BOA + LOA = BRA \times 0,84$ $BOA + LOA = BTA \times 0,76$ Om byggnaden har uppvärmd källare: $BOA + LOA = Atemp \times 0,8$ Om byggnaden inte har uppvärmd källare: $BOA + LOA = Atemp \times 0,87$</p>
Förekommer i tabell	Redovisningen i tabeller görs i BOA + LOA

Variabel	Använda uppvärmningssätt
Definition	<p>Variabeln anger vilket eller vilka uppvärmningssätt som har använts för uppvärmning under året.</p> <p>Luft-luftvärmepumpar klassas som direktverkande elvärme och luft-vatten/frånluftsvärmepumpar klassas som vattenburen elvärme. Detta beror på att de över tid inte kan anses ensamma klara husets uppvärmning.</p> <p>Om endast berg-, jord- eller sjövärmepumpar har använts, redovisas detta i en egen grupp.</p> <p>Till övriga uppvärmningssätt räknas alla andra kombinationer än tidigare uppräknade i tabellen.</p>
Historik	<p>Från och med 2007 års undersökning är andelen svarande med mer än ett uppvärmningssätt mindre än tidigare. Det beror på att man från och med år 2007 efterfrågat uppgift på byggnadsnivå istället för som tidigare på fastighetsnivå.</p>
Bearbetningar	<p>Under respektive uppvärmningssätt beskrivs vilka bearbetningar som gjorts.</p>
Härledningar	<p>Utifrån uppgift om befintliga uppvärmningssätt har två olika variabler som grupperar använda uppvärmningssätt gjorts. Uppvärmningssätt kan antingen vara renodlade (endast ett uppvärmningssätt har använts under år 2012) eller kombinerade (mer än ett uppvärmningssätt har använts). I samband med elvärme betyder (d) direktverkande och (v) vattenburen elvärme.</p> <p><i>Använda uppvärmningssätt 1:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Olja 3 Fjärrvärme 4 El direktverkande 5 El vattenburen 6 Naturgas/stadsgas 7 Berg/jord/sjövärmepump 8 Olja + elvärme (d) 9 Olja + elvärme (v) 10 Olja + fjärrvärme 11 Fjärrvärme+ elvärme (d) 12 Fjärrvärme + elvärme (v) 13 Olja + fjärrvärme+ elvärme (d) 14 Olja + fjärrvärme + elvärme (v) 15 Flis/spån + flis/spån i kombination med el 16 Pellets + pellets i kombination med el 17 Ved + ved i kombination med el 18 Elvärme i övriga kombinationer 19 Berg/jord/sjövärmepump i kombinationer 20 Olja i övriga kombinationer 21 Fjärrvärme i övriga kombinationer

	<p>22 Övriga uppvärmningssätt</p> <p><i>Använda uppvärmningssätt 2:</i></p> <p>1 Olja</p> <p>2 Fjärrvärme</p> <p>3 Elvärme</p> <p>4 Naturgas/stadsgas</p> <p>5 Olja + el</p> <p>6 Flis/spån + flis/spån i kombination med el</p> <p>7 Pellets + pellets i kombination med el</p> <p>8 Ved + pellets i kombination med el</p> <p>9 Övriga uppvärmningssätt</p>
Förekommer i tabell	<p>Använda energislag 1: Tabell 3.8, 3.18</p> <p>Använda energislag 2: Tabell 3.4, 3.6, 3.7, 3.14, 3.19</p>

Variabel	Befintliga men ej använda uppvärmningssätt
Definition	Uppgift om vilket/vilka uppvärmningssätt som finns i fastigheten, men som inte användes under statistikåret samlas in i blanketten med samma indelning som använda uppvärmningssätt.
Historik	
Bearbetningar	Ingen bearbetning av uppgifter har gjorts.
Härledningar	
Förekommer i tabell	Dessa uppgifter redovisas inte i rapporten.

Variabel	El för uppvärmning
Definition	Användning av elvärme redovisas i GWh. För eluppvärmda areor har 80 % av elanvändningen ansetts vara uppvärmningsel i de fall ingen specificering av el för uppvärmning har gjorts. Övriga 20 % har antagits vara övrig driftel i de fall ingen specificering har gjorts.
Historik	
Bearbetningar	<p>Omräkning av användningsuppgifter till helåret 2012</p> <p>För vissa uppgiftslämnare har det inte varit möjligt att lämna uppgifter om elanvändning för helåret 2012 utan istället har uppgifter lämnats för del av år 2012 eller för en period som börjar före 1 januari 2012 och/eller slutar efter 31 december 2012. Under förutsättning att den angivna perioden innefattar minst fyra månader (124 dagar) har omräkning till helåret 2012 gjorts, med hänsyn tagen till graddagar för den aktuella perioden. Vid tillfället för genomförandet av beräkningarna fanns graddagsuppgifter (på månadsbasis) tillgängliga för perioden januari år 2008 till och med maj månad år 2012. Metodiken att skatta energianvändningen för en <i>del av året</i> kan <i>motiveras</i> av följande uttryck</p> $W_u = \underbrace{(W_n - W_n \times p)}_{\text{graddagsberoende}} \frac{G_u}{G_n} + \underbrace{W_n \times p}_{\text{graddagsoberoende}} \times \frac{D}{365}$ <p>Uttrycket kan användas för att beräkna energianvändningen för en <i>del av året</i> W_u, med hänsyn taget till periodens längd i antal dagar (D) och antal graddagar för perioden (G_u), om energianvändningen för <i>hela året</i> W_n är känd. För de uppgiftslämnare som lämnar uppgifter om energianvändning för <i>del av året</i> har vi dock det omvända förhållandet; W_u är känd och W_n okänd. Genom att lösa ut W_n erhålls ett uttryck för uppräknning till en årstotal om den uppmätta användningen är känd för en del av året:</p> $W_n = \frac{W_u}{(1-p) \times \frac{G_u}{G_n} + p \times \frac{D}{365}}$ <p>där</p> <p>W_n = användning omräknad till det aktuella året W_u = uppmätt användning G_n = Antal graddagar det aktuella året G_u = Antal graddagar för den uppmätta perioden D = Antal dagar p = Andel av energianvändningen som är graddagsberoende (här har p satts till 0,5)</p>

Imputering av saknade uppgifter

För de som angett att de haft el som uppvärmningssätt under år 2012, men som inte angett någon användning, eller där omräkning till helårsuppgifter enligt tidigare beskrivning inte varit möjlig att göra har uppgifter om elanvändning imputerats genom medelvärdesimputering inom klasser.

Eftersom det finns så många olika kombinationer av uppvärmningssätt hos de svarande har utgångspunkten varit de redovisningsgrupper avseende använda uppvärmningssätt som finns i tidigare rapporter (se använda uppvärmningssätt 1 ovan).

Exempel: Inom varje temperaturzon där uppvärmningssättet är enbart direktverkande el (använda uppvärmningssätt 1, kategori 4) har en genomsnittlig användning /m² beräknats. För de byggnader med det aktuella uppvärmningssättet där elanvändning saknas har den genomsnittliga användningen/m² multiplicerats med bostadsarean.

Energideklarationsuppgifter

För de byggnader där uppgiftslämnaren har använt sig av de förprintade energideklarations uppgifterna i webbenkäten har ingen ändring av uppgiften gjorts.

Härledningar

Förekommer i tabell 3.14, 3.17, 3.18, 3.19

Variabel	Oljeanvändning
Definition	Avsikten är att mäta och redovisa använd energi under året. Bland oljeeldade byggnader kan det förekomma att redovisad mängd är årsleveranser utan korrektion för lagerförändringar under året.
Historik	
Bearbetningar	<p>Rättning av lämnade uppgifter I de fall en uppgiftslämnare har angivit att olja använts för uppvärmning under år 2012, men där användningsuppgift inte har lämnats har användningsuppgifter imputerats (se följande beskrivning).</p> <p>Konvertering av lämnade uppgifter Det är möjligt att lämna uppgift om använd mängd olja i antingen MWh eller i m³. I det senare fallet har omräkning gjorts till MWh, se härledningar.</p> <p>Omräkning av användningsuppgifter till helåret 2012 Uppgift kan lämnas endera för helåret 2012 eller för del av året. Omräkning till användningsuppgifter som avser helåret 2012 görs på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Imputering av saknade uppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har angett att de haft olja som uppvärmningssätt under år 2012, men som inte angett någon användning, eller där omräkning till helårsuppgifter enligt tidigare beskrivning inte har varit möjlig att göra har uppgifter om oljeanvändning imputerats genom medelvärdesimputering. Imputering av oljeanvändning görs även i de fall kallhyra har angivits. Imputering har skett på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Energideklarationsuppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har använt sig av de förprintade energideklarations uppgifterna i webbenkäten har ingen ändring av uppgiften gjorts.</p>
Härledningar	Omräkning av oljeanvändning från liter till MWh har gjorts med följande omräkningstal: 1 m ³ eldningsolja nr 1 (villaolja) = 9,95 MWh. 1 m ³ annan eldningsolja = 10,58 MWh
Förekommer i tabell	3.10, 3.14, 3.18, 3.19

Variabel	Fjärrvärmeanvändning
Definition	Användning av fjärrvärme redovisas i GWh.
Historik	
Bearbetningar	<p>Rättning av lämnade uppgifter I de fall en uppgiftslämnare har angivit att fjärrvärme har använts för uppvärmning under år 2012, men där användningsuppgift inte lämnats har användningsuppgifter imputerats (se följande beskrivning).</p> <p>Omräkning av användningsuppgifter till helåret 2012 Uppgift kan lämnas endera för helåret 2012 eller genom att i enkäten ange en period för vilken uppgifter om uppvärmning kan lämnas. Om användningsuppgifterna inte avser helåret 2012 görs en omräkning till år 2012 på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Imputering av saknade uppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har angett att de haft fjärrvärme som uppvärmningssätt under år 2012, men som inte angett någon användning har uppgifter om fjärrvärmeanvändning imputerats genom medelvärdesimputering. Detta gäller även i fall där omräkning till helårsuppgifter enligt tidigare beskrivning inte varit möjlig att göra. Imputering av fjärrvärmeanvändning görs även i de fall kallhyra angivits. Imputering har skett på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Energideklarationsuppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har använt sig av de förprintade energideklarations uppgifterna i webbenkäten har ingen ändring av uppgiften gjorts.</p>
Härledning	
Förekommer i tabell	3.11, 3.14, 3.15, 3.16, 3.18, 3.19

Variabel	Användning av bibränslen
Definition	Som bibränslen räknas ved, flis/spån och pellets.
Historik	Uppgifter om bibränsle samlades in för första gången avseende år 2001. Från och med statistikåret 2006 har uppgiftslämnarna ombetts att fördela bibränslet på flis/spån, pellets respektive ved.
Bearbetningar	<p>Rättning av lämnade uppgifter I de fall ved-, flis-/spån- och/eller pelletsanvändning har angivits men uppvärmningssätt ej markerats har motsvarande uppvärmningssätt imputerats.</p> <p>Konvertering av lämnade uppgifter Det är möjligt att lämna uppgift om ved-flis-/spån- respektive pelletsanvändning i antingen MWh, m³ eller i ton. I det senare fallet har omräkning gjorts till MWh, se härledningar.</p> <p>Omräkning av användningsuppgifter till helåret 2012 Uppgift kan lämnas endera för helåret 2012 eller genom att i enkäten ange en period för vilken uppgifter om uppvärmning kan lämnas. Om användningsuppgifterna inte avser helåret 2012 görs en omräkning till år 2012 på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Imputering av saknade uppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har angett att de haft någon form av bibränsle som uppvärmningssätt under år 2012 (ved flis/spån, pellets-), men som inte angett någon användning, har uppgifter om respektive bibränsleanvändning imputerats genom medelvärdesimputering. Detta gäller även i fall där omräkning till helårsuppgifter enligt tidigare beskrivning inte varit möjlig att göra. Imputering av bibränsleanvändning görs även i de fall kallhyra angivits. Imputering har därefter skett på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Energideklarationsuppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har använt sig av de förprintade energideklarations uppgifterna i webbenkäten har ingen ändring av uppgiften gjorts.</p>
Härledningar	Omräkning till MWh har gjorts enligt följande: 1 m ³ travat mått ved = 1,24 MWh 1 m ³ stälpt mått flis/spån = 0,75 MWh 1 ton pellets = 4,67 MWh
Förekommer i tabell	3.14, 3.18, 3.19

Variabel	Gasanvändning
Definition	Uppgifter om gas är den av fastighetsägaren uppgivna åtgången under året. Här bör det observeras att gasanvändningen mäts före panna.
Historik	
Bearbetningar	<p>Rättning av lämnade uppgifter I de fall en uppgiftslämnare har angivit att gas har använts för uppvärmning under år 2012, men där användningsuppgift inte har lämnats har användningsuppgifter imputerats (se följande beskrivning).</p> <p>Omräkning av användningsuppgifter till helåret 2012 Uppgift kan lämnas endera för helåret 2012 eller genom att i enkäten ange en period för vilken uppgifter om uppvärmning kan lämnas. Om användningsuppgifterna inte avser helåret 2012 görs en omräkning till år 2012 på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Imputering av saknade uppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har angett att de haft gas som uppvärmningssätt under år 2012, men som inte angett någon användning, eller där omräkning till helårsuppgifter enligt tidigare beskrivning inte varit möjlig att göra har uppgifter om gasanvändning imputerats genom medelvärdesimputering. Imputering av gasanvändning görs även i de fall kallhyra angivits. Imputering har skett på motsvarande sätt som för elanvändningen ovan.</p> <p>Energideklarationsuppgifter För de byggnader där uppgiftslämnaren har använt sig av de förprintade energideklarationsuppgifterna i webbenkäten har ingen ändring av uppgiften gjorts.</p>
Härledning	
Förekommer i tabell	3.14, 3.18, 3.19

Variabel	Kallhyra
Definition	I de fall byggnaden upplåts med kallhyra och användningsuppgifter inte kan lämnas ska detta uppges i blanketten.
Historik	
Bearbetningar	Utifrån angivna uppvärmningssätt har användningsuppgifter imputerats för dessa byggnader, se respektive uppvärmningssätt.
Härledningar	
Förekommer i tabell	Dessa uppgifter redovisas inte i rapporten, men används för bearbetningar.

Variabel	Solfångare
Definition	I blanketten efterfrågas uppgifter om solvärmepanel användes, om den var glasad eller oglasad samt dess area.
Historik	
Bearbetningar	
Härledningar	
Förekommer i tabell	Dessa uppgifter redovisas inte i rapporten.

Variabel	Kylning
Definition	I blanketten efterfrågas energianvändningen av processkyla och komfortkyla.
Historik	Uppgifter om använd mängd fjärrkyla samlades in för första gången avseende år 2001.
Bearbetningar	
Härledningar	
Förekommer i tabell	3.14, 3.18. Redovisas tillsammans med fjärrvärme i tabell 3.12 och 3.15.

Variabel	Total elanvändning
Definition	<p>För byggnader med elvärme redovisas oftast en total elanvändning där både el för uppvärmning, fastighetsel och övrig driftel ingår. När lokalerna är uthyrda har hyresgästerna ofta eget elabonnemang, vilket gör att fastighetsägaren då inte kan svara för verksamhetselen. Om endast uppgift för total elanvändning lämnats har schablonmässigt 80 procent av denna ansetts utgöra uppvärmning och resterande 20 procent har ansetts vara driftel.</p> <p>I de fall el används till komfortkyla eller processkyla efterfrågas även dessa mängder el.</p>
Historik	<p>Från och med år 2005 har uppgiftslämnarna kunnat ange hur stor del av den totala arean som uppgiften om fastighetsel respektive verksamhetsel avser.</p>
Bearbetningar	<p>Om uppgiftslämnaren har angett hur stor del av den totala arean som uppgiften om fastighetsel respektive verksamhetsel avser har en beräkning av fastighetsel respektive verksamhetsel gjorts med antagandet att användning av el är jämnt fördelad över hela fastigheten. Om endast fastighetsel har markerats har all driftel ansetts vara fastighetsel. Om endast verksamhetsel har markerats har all driftel ansetts vara verksamhetsel. Om ingen markering för fastighetsel eller verksamhetsel gjorts har all driftel ansetts vara fastighetsel. I många fall finns ingen uppgift om driftel och då har ingen beräkning kunnat göras.</p>
Härledningar	
Förekommer i tabell	<p>Användningen av driftel redovisas i tabell 3.20.</p>

Härledda variabler som inte beskrivs ovan

Härledd variabel	NUTS2		
Härleds utifrån	Länskod		
Härledning	Län	Värde	Beskrivning
	Stockholm	11	Stockholm
	Uppsala, Södermanland, Östergötland, Örebro, Västmanland	12	Östra Mellansverige
	Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Gotland	21	Småland med öarna
	Blekinge, Skåne	22	Sydsverige
	Halland, Västra Götaland	23	Västsverige
	Värmland, Dalarna, Gävleborg	31	Norra Mellansverige
	Västernorrland, Jämtland	32	Mellersta Norrland
	Västerbotten, Norrbotten	33	Övre Norrland
Förekommer i tabell	3.19		

Härledd variabel	Län	
Härleds utifrån	Variabeln församlingskod	
Härledning	Län	Värde
	Stockholm	01
	Uppsala	03
	Södermanland	04
	Östergötland	05
	Jönköping	06
	Kronoberg	07
	Kalmar	08
	Gotland	09
	Blekinge	10
	Skåne	12
	Halland	13
	Västra Götaland	14
	Värmland	17
	Örebro	18
	Västmanland	19
	Dalarna	20
	Gävleborg	21
	Västernorrland	22
	Jämtland	23
	Västerbotten	24
	Norrbottn	25
Förekommer i tabell	3.2	

Härledd variabel	Ägarkategori																					
Härleds från	Variabeln ägarkategori är hämtad från fastighetstaxeringsregistrets uppgift om juridisk ägarform.																					
Härledning	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategori</th> <th>Värde</th> <th>Beskrivning</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Stat</td> <td>1</td> <td>Juridisk ägarform = 81, 85 eller 87 (statliga enheter, allmänna försäkringskassor samt offentliga korporationer och anstalter)</td> </tr> <tr> <td>Landsting</td> <td>2</td> <td>Juridisk ägarform = 84 (Landsting)</td> </tr> <tr> <td>Kommuner</td> <td>3</td> <td>Juridisk ägarform = 82 (Kommuner)</td> </tr> <tr> <td>Fysisk person</td> <td>5</td> <td>Juridisk ägarform = 10 (Fysisk person) samt att de två första personerna i organisationsnumret är ”19”</td> </tr> <tr> <td>Aktiebolag</td> <td>6</td> <td>Juridisk ägarform = 41, 42, 49 eller 93 (Bankaktiebolag, försäkringsaktiebolag, övriga aktiebolag, sparbanker)</td> </tr> <tr> <td>Övriga ägare</td> <td>7</td> <td>Övriga ägare är till exempel kyrkliga samfund inklusive svenska kyrkan, stiftelser, klubbar och förbund av olika slag samt en del idrottsföreningar.</td> </tr> </tbody> </table>	Kategori	Värde	Beskrivning	Stat	1	Juridisk ägarform = 81, 85 eller 87 (statliga enheter, allmänna försäkringskassor samt offentliga korporationer och anstalter)	Landsting	2	Juridisk ägarform = 84 (Landsting)	Kommuner	3	Juridisk ägarform = 82 (Kommuner)	Fysisk person	5	Juridisk ägarform = 10 (Fysisk person) samt att de två första personerna i organisationsnumret är ”19”	Aktiebolag	6	Juridisk ägarform = 41, 42, 49 eller 93 (Bankaktiebolag, försäkringsaktiebolag, övriga aktiebolag, sparbanker)	Övriga ägare	7	Övriga ägare är till exempel kyrkliga samfund inklusive svenska kyrkan, stiftelser, klubbar och förbund av olika slag samt en del idrottsföreningar.
Kategori	Värde	Beskrivning																				
Stat	1	Juridisk ägarform = 81, 85 eller 87 (statliga enheter, allmänna försäkringskassor samt offentliga korporationer och anstalter)																				
Landsting	2	Juridisk ägarform = 84 (Landsting)																				
Kommuner	3	Juridisk ägarform = 82 (Kommuner)																				
Fysisk person	5	Juridisk ägarform = 10 (Fysisk person) samt att de två första personerna i organisationsnumret är ”19”																				
Aktiebolag	6	Juridisk ägarform = 41, 42, 49 eller 93 (Bankaktiebolag, försäkringsaktiebolag, övriga aktiebolag, sparbanker)																				
Övriga ägare	7	Övriga ägare är till exempel kyrkliga samfund inklusive svenska kyrkan, stiftelser, klubbar och förbund av olika slag samt en del idrottsföreningar.																				
Förekommer i tabell	3.3, 3.4, 3.14, 3.20																					

Härledd variabel	Total energianvändning
Härleds utifrån	Summan av el-, olje-, biobränsle-, fjärrvärme- och gasanvändning
Förekommer i tabell	3.12, 3.13, 3.14 (genomsnittlig användning per m ²) 3.19 (total användning)

Härledd variabel	Temperaturzon
Härleds utifrån	<p>Temperaturzonindelningen har gjorts efter den kommunala indelningen 1 januari 1981 och följer kommungränserna (se karta under avsnitt 4 i rapporten <i>Energistatistik för lokaler 2012</i>). Nyttillkomna kommuner har lagts till eftersom zonindelningen bygger på årsmedeltemperatur för de olika kommunerna och är densamma som dåvarande Statens Planverk har använt vid bestämmande av isoleringsstandard i byggnader. Zonindelningen överensstämmer helt med den som har använts i tidigare års undersökningar.</p>
Historik	

Härledning	Kommunkod	Beskrivning
	1737, 2023, 2039, 2260, 2283, 2303, 2305, 2309, 2313, 2321, 2326, 2361, 2380, 2403, 2404, 2417, 2418, 2421, 2422, 2425, 2460, 2462, 2463, 2481, 2482, 2505, 2506, 2510, 2513, 2514, 2518, 2521, 2523, 2560, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584	Temperaturzon 1
	1715, 1730, 1760, 1762, 1763, 1765, 1766, 1782, 1783, 1784, 1863, 1864, 1883, 1884, 1885, 1904, 1962, 1982, 2021, 2026, 2029, 2031, 2034, 2061, 2062, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2101, 2104, 2121, 2132, 2161, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2262, 2280, 2281, 2282, 2284, 2401, 2409, 2480	Temperaturzon 2
	0114, 0115, 0117, 0120, 0123, 0125, 0126, 0127, 0128, 0136, 0138, 0139, 0140, 0160, 0162, 0163, 0180, 0181, 0182, 0183, 0184, 0186, 0187, 0188, 0191, 0192, 0305, 0319, 0330, 0331, 0360, 0380, 0381, 0382, 0428, 0461, 0480, 0481, 0482, 0483, 0484, 0486, 0488, 0509, 0512, 0513, 0560, 0561, 0562, 0563, 0580, 0581, 0582, 0583, 0584, 0586, 0604, 0617, 0642, 0643, 0662, 0665, 0680, 0682, 0683, 0684, 0685, 0686, 0687, 0760, 0761, 0763, 0764, 0765, 0767, 0780, 0781, 0821, 0834, 0860, 0861, 0862, 0880, 0881, 0882, 0883, 0884, 1315, 1438, 1439, 1440, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1452, 1460, 1461, 1462, 1463, 1465, 1466, 1470, 1471, 1472, 1473, 1487, 1488, 1489, 1490, 1491, 1492, 1493, 1494, 1495, 1496, 1497, 1498, 1499, 1761, 1764, 1780, 1781, 1785, 1860, 1861, 1862, 1880, 1881, 1882, 1907, 1960, 1961, 1980, 1981, 1983, 1984	Temperaturzon 3
	0840, 0885, 0980, 1060, 1080, 1081, 1082, 1083, 1214, 1230, 1231, 1233, 1256, 1257, 1260, 1261, 1262, 1263, 1264, 1265, 1266, 1267, 1270, 1272, 1273, 1275, 1276, 1277, 1278, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1290, 1291, 1292, 1293, 1380, 1381, 1382, 1383, 1384, 1401, 1402, 1407, 1415, 1419, 1421, 1427, 1430, 1435, 1480, 1481, 1482, 1484, 1485, 1486	Temperaturzon 4
Förekommer i tabell	3.4, 3.14,	

Härledd variabel	Indelning i graddagsregioner	
Härleds utifrån	Länskod	
Beskrivning	Länen har fördelats på 14 olika väderstationer. De 14 väderstationer som valts har god representativitet för länet och har även en lång tidsserie	
Härledning	Län	Graddagsstation
	Stockholm, Uppsala, Södermanland	Stockholm
	Östergötland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar	Jönköpings flygplats
	Gotland	Visby flygplats
	Blekinge, Skåne	Malmö
	Halland	Varberg
	Västra Götaland	Vänersborg
	Värmland	Karlstad
	Örebro, Västmanland	Örebro
	Dalarna	Falun
	Gävleborg	Gävle
	Västernorrland	Härnösand
	Jämtland	Frösön
	Västerbotten	Umeå flygplats
	Norrbottn	Luleå flygplats

Temperaturkorrigering

För att kunna jämföra energianvändning under olika år kan man ta hänsyn till om året har varit kallare eller varmare än normalt och därmed hur stort uppvärmningsbehovet har varit. Studerar man den långsiktiga trenden kan siffrorna justeras för temperaturskillnader med hjälp av SMHI:s graddagar och normalår.

I denna rapport har en schablonmässig korrigeringsmetod tillämpats, där energianvändningen korrigeras med 50 procent av graddagstalets relativa avvikelse från ett normalår. I jämförelse med andra korrigeringsmetoder som förekommer är detta en relativt försiktig korrigering.

Den regionala indelningen för temperaturkorrigering har gjorts så att länen har fördelats på 14 väderstationer. I första hand har stationer med lång tidsserie och bäst representativitet för länet valts.

Antalet graddagar för ett år är summan av skillnaderna från normaltemperaturen. Normaltemperaturen är olika för varje månad. Ett genomsnitt av graddagar för åren 1970–2000 har gett ett ”normalår” som från och med 2003 används för att värdera det aktuella årets energianvändning. Före 2003 räknades normalåret fram som ett genomsnitt för åren 1961–1979.

Temperaturkorrigeringen beräknas på följande sätt:

$$E(\text{korrigerad}) = E(\text{uppmätt}) \times \frac{1}{1 + 0,5 \times \frac{DD\acute{A} - DDN\acute{A}}{DDN\acute{A}}}$$

där

- E = energianvändning
- $DD\acute{A}$ = antal graddagar för aktuellt år
- $DDN\acute{A}$ = antal graddagar för normalåret

I tabell 2.4 i rapporten Energistatistik för lokaler 2012 (ES2013:04) redovisas temperaturårskorrigerade användningsuppgifter enligt denna metod för åren 2005–2012. I tabell 13 redovisas antal graddagar och antal graddagar i procent av normalår per temperaturzon för åren 1983–2012. Antalet graddagar per temperaturzon beräknas som ett vägt medelvärde där varje utvalt objekts antal graddagar vägs med objektets area. Detta medför t.ex. att antalet graddagar är något olika i undersökningen om lokaler jämfört med flerbostadshus (Energistatistik för lokaler 2012 jämfört med Energistatistik för flerbostadshus 2012).

Tabell 13. Antal graddagar åren 1983-2012

	Antal graddagar					Andel graddagar i procent av				
	Zon 1	Zon 2	Zon 3	Zon 4	Hela riket	Zon 1	Zon 2	Zon 3	Zon 4	Hela riket
Normalår										
1961–1979	5 498	4 519	3 825	3 307	3 970	100	100	100	100	100
1992	5 047	3 990	3 420	2 973	3 563	91,8	88,3	89,4	89,9	89,7
1993	5 264	4 237	3 572	3 136	3 720	95,7	93,8	93,4	94,8	93,7
1994	5 545	4 479	3 594	2 981	3 781	100,9	99,1	94,0	90,1	95,2
1995	5 242	4 377	3 730	3 155	3 821	95,3	96,9	97,5	95,4	96,2
1996	5 035	4 473	3 996	3 588	4 101	91,6	99,0	104,5	108,5	103,3
1997	5 053	4 037	3 595	3 188	3 704	91,9	89,3	94,0	96,4	93,3
1998	4 971	4 133	3 485	3 102	3 563	90,4	91,5	91,1	93,8	89,7
1999	4 829	4 030	3 335	2 995	3 478	87,8	89,2	87,2	90,6	87,6
2000	4 393	3 599	2 982	2 628	3 079	79,9	79,6	78,0	79,5	77,6
2001	4 923	4 128	3 520	3 113	3 612	89,5	91,3	92,0	94,1	91,0
2002	4 807	4 114	3 441	3 021	3 520	87,4	91,0	90,0	91,4	88,7
Normalår										
1970–2000	4 964	4 274	3 610	3 232	3 716	100	100	100	100	100
2003	4 680	4 082	3 496	3 165	3 589	94,3	95,5	96,8	97,9	96,6
2004	4 751	3 972	3 409	3 010	3 475	95,7	92,9	94,4	93,1	93,5
2005	4 880	4 026	3 441	3 037	3 518	98,3	94,2	95,3	94,0	94,7
2006	4 476	3 911	3 304	2 900	3 339	90,2	91,5	91,5	89,7	89,9
2007	4 523 ^k	3 851 ^k	3 200 ^k	2 762 ^k	3 263 ^k	91,1 ^k	90,1 ^k	88,6 ^k	85,5 ^k	87,8 ^k
2008	4 509	3 681	3 091	2 711	3 170	90,8	86,1	85,6	83,9	85,3
2009	4 721	4 077	3 394	3 044	3 460	95,1	95,4	94,0	94,2	93,1
2010	5 460	4 799	4 150	3 706	4 201	110,0	112,3	115,0	114,7	113,1
2011	4 405	3 664	3 122	2 850	3 199	88,7	85,7	86,5	88,2	86,1
2012	4 913	4 072	3 502	3 182	3 567	99,0	95,3	97,0	98,5	96,0

k=korrigerad uppgift

2.2.6 Modellantaganden

Det viktigaste modellantagande i undersökningen rör hur kompensation för bortfallet och övertäckningen genomförs. Kompensationsmetoden för bortfall, som beskrivs i avsnitt 2.2.4, kallas för rak uppräknings inom strata, samt poststrata för stora lokalägare, och betyder att de svarande inom ett stratum betraktas som om de vore de utvalda. Alternativt uttryckt betyder detta att bortfallet antas ske slumpmässigt inom strata, dvs. det finns ingen systematik av vilka som väljer att svara respektive inte svara inom ett stratum. Orsaker till att inte svara kan vara vägran, glömska, har inte tid, förlagt blanketten m.m. Det finns ingen anledning att tro att det finns ett samband mellan benägenhet att svara och de undersökningsvariabler som är av intresse. Det finns dock inga empiriska data till stöd för denna hypotes.

En aspekt som är viktig i sammanhanget är stratifieringen av populationen. Populationen av lokalbyggnader stratifieras i 19 strata och ett av syftena med stratifieringen är att byggnaderna inom respektive stratum ska vara så homogena som möjligt med avseende på de viktigaste undersökningsvariablerna (energianvändning). Eftersom stratumet med stora lokalägare är heterogent avseende arean på fastigheterna och därmed även avseende energianvändningen genomfördes en poststratifiering i detta stratum vilket beskrivits i avsnitt 2.2.4 om skattningsmetodik. Med en homogeniserande stratifiering samt poststratifiering

förmildras eventuella snedvridande effekter av bortfallet. I en ideal situation med perfekt homogena stratum (dvs. samtliga byggnader i stratomet har samma värde på undersökningsvariablerna) leder bortfall inte till några snedvridande konsekvenser. Effekten blir endast att svarandemängden blir mindre än urvalsstorleken vilket medför en högre osäkerhet (varians). Situationen är dock inte helt ideal men stratifieringen har en homogeniserade effekt vilket gör att metoden med rak uppräknings inom strata bedöms som adekvat. Se dock följande diskussionen i detta avsnitt om stora lokalägare.

Metodiken att hantera övertäckningen är att anta att andelen som ej tillhör populationen i ramen är lika stor som den identifierade övertäckningen i urvalet, vilket beskrivs i avsnitt 2.2.4. Även detta är ett modellantagande. Korrektheten i antagandet beror i stor utsträckning på hur stor övertäckning som finns i gruppen Okänd status, se tabell 8. I den gruppen är populationsstatus okänd, medan i övriga grupper har populationsstatus kunnat fastställas. Om populationsstatus skulle ha kunnat fastställas för samtliga objekt skulle övertäckningen i hela urvalet vara känt och även övertäckningen fördelat över strata. Övertäckningen skulle då kunna skattas i hela populationen. Denna skattning skulle vara mycket säker eftersom urvalsstorleken är drygt 10 000 byggnader och ur detta perspektiv har inget bortfall inträffat. Emellertid har populationsstatus inte kunnat fastställas för samtliga objekt i urvalet. För de 2 903 objekt med okänd status har populationsstatus inte kunnat fastställas. Om övertäckningen i denna grupp är likartad med andelen i den identifierade övertäckningen vilar antagandet på goda grunder.

Ytterligare ett antagande bör nämnas. Det rör antagandet att fastigheterna som de stora lokalägarna svarar för består av en (1) byggnad. Många av dessa fastigheter består de facto av fler än en byggnad vilket får en viss inverkan på vissa statistikuppgifter i rapporten *Energistatistik för lokaler 2012*. Här diskuteras denna inverkan på målstorheter i rapporten:

- *Målstorheten antal lokalbyggnader*: Skattningen av antalet lokalbyggnader i riket uppgår till 60 586. Eftersom en fastighet består av minst en¹⁰ byggnad är denna uppgift en underskattning av antalet lokalbyggnader i riket. I Excelblanketten som stora lokalägare använder är det upp till uppgiftslämnaren att välja vilket objekt som energianvändning ska anges för. Objektet kan vara byggnad, fastighet eller flera fastigheter. I vissa fall finns flera byggnader på det redovisade objektet. I årets undersökning lades frågan *Antalet byggnader på fastigheten* till i Excelblanketten. En separat rapport kring detta har författats. I korta drag kan nämnas att för 535 av de 951 objekten i stratomet för stora lokaler har antalet byggnader angivits. Summan av antalet byggnader för dessa 535 objekten uppgår till 12 086. Orsaken till att det är betydligt fler byggnader än objekt beror i huvudsak på att Fortifikationsverket anger energianvändning för 15 objekt i Excelfilen. Dessa objekt är i huvudsak

---

¹⁰ Om fastigheten inte består av någon byggnad, t.ex. om byggnaden är riven, är objektet klassat som övertäckning

regementen, vilka består av ett stort antal byggnader. Uppskattningsvis finns det sammanlagt 8 587 byggnader på dessa 15 objekt. Hänsyn till dessa uppgifter har inte tagits i skattningen av målstorheten byggnader i riket (60 586). Skattningen är därför minst 12 000 byggnader för låg.

- *Målstorheten total energianvändning*: effekten på skattningen av målstorheten total energianvändning är marginell. Detta inses genom följande resonemang; antag att total energianvändning på en enskild fastighet k uppgår till $y_k = 100$ MWh. Om fastigheten skulle delas upp på t.ex. tre lokalbyggnader a, b och c skulle summan av de tre byggnadernas energianvändning $y_{k,a} + y_{k,b} + y_{k,c}$ fortfarande vara 100 MWh, dvs. vara lika med y_k . Detta medför att den sanna total energianvändningen i stratumet $t_h = \sum_{U_h} y_k$ skulle vara oförändrad om objekten består av fastigheter eller lokalbyggnader. Den enda skillnaden är att antalet termer i summeringen blir olika. Om fastighet utgör objekt baseras summeringen på $N_h = 951$ fastigheter. Om antalet byggnader per fastighet är exempelvis två i genomsnitt skulle summeringen baseras på $N'_h = 951 \times 2 = 1902$ lokalbyggnader, dock kommer t_h att vara lika. Eftersom stratumet totalundersöks skulle den sanna energianvändningen t_h erhållas oavsett om det är fastighet eller lokalbyggnad som ligger till grund för skattningen¹¹. Dock uppstår ett mindre bortfall vilket innebär att t_h måste skattas och det är inom ramen för detta som en viss påverkan på målstorheten kan uppstå. Det bortfall som har uppstått är ofta mindre fastigheter där uppgiftslämnaren inte har tillgång till uppgifter om energianvändning. För de större fastigheterna har uppgiftslämnaren bättre kunskap om energianvändningen. Detta betyder att det kan finnas en viss snedvridning avseende energianvändningen orsakat av bortfallet. Av den anledningen genomfördes en poststratifiering i stratumet med stora lokaler. I tabell 15 i bilaga 6 redovisas poststratifieringen. Detta betyder att effekten av bortfallet mildras och antagandet att bortfallet är slumpmässigt inom poststrata är rimligt. Eftersom effekten av bortfallet därmed bedöms vara liten blir även effekten på skattningen av t_h beroende på om objektet utgörs av fastighet eller lokalbyggnad liten.
- *Målstorheten genomsnittlig energianvändning*: effekten på skattningen av målstorheten genomsnittlig energianvändning är marginell baserat på samma resonemang som för total energianvändning. I uttryck (6) redovisas hur skattningen av genomsnittsmått genomförs. Täljaren utgör en skattning av en total, t.ex. total energianvändning, och det resonemang som användes för att visa att effekten var liten på skattningen av totalen i täljaren är även giltigt för skattningen av totalen, t.ex. arean, i nämnaren.

---

¹¹ Vi bortser från eventuella effekter av mätfel

- *Målstorheten total uppvärmd area för lokaler*: effekten på skattningen av målstorheten genomsnittlig energianvändning är marginell baserat på samma resonemang som för total energianvändning.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Konfidensintervall för skattningar redovisas i de flesta tabellerna i publikationen. Genomgående används 95-procentiga konfidensintervall.

B.3 STATISTIKENS AKTUALITET

3.1 Frekvens

Statistiken framställs årligen.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden räknat från start av datainsamling var i årets undersökning drygt 6 månader. Publiceringen av 2012 års statistik sker drygt 10 månader efter 2012 års utgång.

3.3 Punktlighet

Resultaten publicerades den 24 oktober enligt plan.

B.4 JÄMFÖRBARHET OCH SAMANVÄNDBARHET

4.1 Jämförbarhet över tiden

Från och med 1997 års undersökning dras nytt urval varje år.

Fram till 1985 års undersökning ingick taxeringsenheter med typkod 321 (bostäder och lokaler) i undersökning Energistatistik för flerbostadshus eller Energistatistik för lokaler efter det dominerande användningssättet. Därefter har hela gruppen ingått i undersökningen av flerbostadshus, varvid motsvarande ytor har minskat i lokalundersökningen. Från och med 1993 års undersökning ingår allmännyttans lokalfastigheter i Energistatistik för lokaler, dessa totalundersöktes tidigare i Energistatistik för flerbostadshus.

Uppvärmningssätt kan variera över åren, då det har tillkommit vissa uppvärmningssätt och några har försvunnit.

Från och med 2007 års undersökning ändrades urvalsenhet från fastighet till byggnad. Denna omläggning gjordes för att undersökningen skulle avse samma enhet som i Energideklarationer. Detta kan vara en förklaring till att de sammansatta uppvärmningssätten minskar. På en fastighet kan det finnas flera byggnader som har olika uppvärmningssätt och det kategoriserades med den

tidigare urvalsmetoden som ett sammansatt uppvärmningssätt för arean på fastigheten.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarhet finns mellan de tre undersökningarna om energianvändning i småhus, flerbostadshus och lokaler.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Statistiken utgör underlag för energibalanser samt Energimyndighetens publikationer Energiläget och Energiindikatorer. Statistiken utgör också underlag för den Kommunala och Regionala Energistatistiken samt Nationalräkenskaperna.

B.5 TILLGÄNGLIGHET OCH FÖRSTÅELIGHET

5.1 Spridningsformer

Resultat av undersökningen publiceras från och med statistikåret 2007 i serien Energimyndighetens Statistik (ES). Mellan åren 1981 och 2007 har resultaten publicerats av SCB i SM serie EN 16. Före 1981 publicerades materialet i SM serie Bo. Resultaten läggs ut på Energimyndighetens webbplats www.energimyndigheten.se samt SCB:s webbplats www.scb.se.

5.2 Presentation

Rapporten Energistatistik för lokaler 2012 består av text, tablåer, tabeller och diagram.

5.3 Dokumentation

Detta dokument, Beskrivning av statistiken, utgör en dokumentation av hur statistiken produceras och uppdateras i samband med ny publicering.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Energimyndigheten i egenskap av statistikansvarig myndighet är registeransvarig för undersökningen.

5.5 Upplysningstjänster

Ansvarig myndighet: Energimyndigheten

Myndighet/organisation: Statens energimyndighet
Enheten för energianvändning

Postadress: Box 310, 631 04 ESKILSTUNA

Besöksadress: Kungsgatan 43

Kontaktperson: Malin Blomqvist

Telefon: 016 – 544 22 176

Telefax: 016 – 544 20 99

E-post: fornamn.efternamn@energimyndigheten.se

Producent: Statisticon

Myndighet/organisation: Statisticon

Postadress: Östra Ågatan 31, 753 22 Uppsala

Besöksadress: Östra Ågatan 31

Kontaktperson: Charlotta Danielsson

Telefon: 010 – 130 80 09

Telefax: -

E-post: fornamn.efternamn@statisticon.se

B.6 REFERENSER

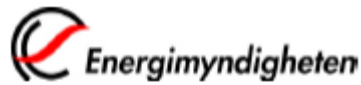
Statistiska Centralbyrån (2001). Meddelande i Samordningsfrågor 2001:1. Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik.

Särndal, C.E., Swensson, B and Wretman, J. (1992). *Model Assisted Survey Sampling*. New York: Springer-Verlag

Cochran, W. G. (1977), *Sampling Techniques*, tredje upplagan. John Wiley & Sons, New York

Bilaga 1. Blankett

Energi i lokaler 2012

edbID:

Riksbyggnadsnyckel:
Byggnadens area enligt Fastighetsregistret:
Fastighetsbeteckning:

Kommun:
Typ av fastighet:

Skicka in efterfrågade uppgifter senast den 25 april

Svara via Internet: www.energimyndigheten.se/insamling
eller skicka in blanketten i bifogat svankuvert

Användarnummer:

Lösenord:

Om den utvalda byggnaden är energideklarerad har vissa uppgifter hämtats från Boverket och fyllts i webbförmedlet i syfte att underlätta uppgiftsämmandet.

OBS! Svaren i blanketten ska avse ovan angivna byggnad, inte hela fastigheten.
(Angiven identitet enligt riksbyggnadsnyckeln). Renodlade industrilokaler ingår ej.

1 Var byggnaden uppvärmd till minst 10° C under minst 90 dagar år 2012?

Ja

Nej ► Skicka tillbaka blanketten till EVRY i bifogat svankuvert.

2 Är byggnadens uppvärmda area större än 200 m²?

Ja

Nej ► Skicka tillbaka blanketten till EVRY i bifogat svankuvert.

3 Byggår för byggnaden enligt fastighetstaxeringen:
Är då byggnaden färdigställd?

Ändra om felaktigt eller saknas

Kontakta oss gärna

EVRY
171 79 SOLNA
Telefon: 010 - 538 19 05
E-post: energistatistik@evry.com

Uppgifter skyddas enligt lagen (SFS 2001:8) och förordningen (SFS 2001:80) om den offentliga statistikens samt Energimyndighetens föredrätt (SFS 2005:2085). Uppgifter som lämnas enligt denna blankett kommer att hanteras i enlighet med offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) bestämmelser. Statistik har skrivits med Näringsdatabasregistret (NDR) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Fördelning av area

5a Uthyrningsbar area i den utvalda byggnaden enligt byggnadsregistret eller enligt byggnadsritning för skattebefriade objekt

Även om ägare och brukare är densamma ska uthyrningsbar area anges.

Ändra om felaktigt eller saknas
Helt

m²

5b Ange vilket areabegrepp som har använts i fråga 5a?

Bostadsarea + lokalarea (BOA + LOA)
 Bruksarea (BRA)
 Tempererad area (A-temp)

5c Fördela den uthyrningsbara arean i fråga 5a efter användningsområde.
 Tillåtit utnyttjad area fördelas på lokaltyp om körd, annars på rad 140 eller 120.

10 Bostäder	<input type="text" value="0"/> m ²
20 Hotell, restaurang, pensionat, elevhem	<input type="text" value="0"/> m ²
21 Därav restaurang	<input type="text" value="0"/> m ²
30 Kontor och förvaltning	<input type="text" value="0"/> m ²
40 Butiks- och lagerlokaler för livsmedelshandel	<input type="text" value="0"/> m ²
50 Butiks- och lagerlokaler för övrig handel	<input type="text" value="0"/> m ²
60 Vård, dygnet runt	<input type="text" value="0"/> m ²
70 Vård, dagtid (serviceboende, frisersalong o.d.)	<input type="text" value="0"/> m ²
80 Skolor (dagis/förskolor – universitet)	<input type="text" value="0"/> m ²
90 Bad-, sport-, idrottsanläggningar (ej utomhusarenor)	<input type="text" value="0"/> m ²
100 Kyrkor/kapell	<input type="text" value="0"/> m ²
110 Teater-, konsert-, biograf- samt övriga samlingslokaler	<input type="text" value="0"/> m ²
130 Varmgarage (minst 10° C)	<input type="text" value="0"/> m ²
120 Uthyrningsbar area, ej uppvärmd, t.ex. kallgarage	<input type="text" value="0"/> m ²
140 Övrigt: <input type="text"/>	<input type="text" value="0"/> m ²

6 Hur stor är den ej uthyrningsbara men uppvärmda arean, t.ex. köllare, trapphus?

m²

Uppvärmningsätt

7 Vilket eller vilka uppvärmningsätt användes eller fanns under år 2012?

	Användes 2012	Fanns, men användes ej 2012								
1 B (vattenburen)	☐	☐								
2 B (direktverkande)	☐	☐								
3 B (luftburen)	☐	☐								
Senast installerade värmepump ▶										
4 Värmepump (berg/jord/vä)	<table border="1"> <tr><td>Installationsår</td><td>Märkeffekt värme</td><td>Antal</td></tr> <tr><td><input type="text"/></td><td><input type="text" value="0"/> kW</td><td><input type="text"/></td></tr> </table>	Installationsår	Märkeffekt värme	Antal	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/> kW	<input type="text"/>	<table border="1"> <tr><td>Antal</td></tr> <tr><td><input type="text"/></td></tr> </table>	Antal	<input type="text"/>
Installationsår	Märkeffekt värme	Antal								
<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/> kW	<input type="text"/>								
Antal										
<input type="text"/>										
5 Värmepump (luft-vatten, från luftfötervinning)	<table border="1"> <tr><td>Installationsår</td><td>Märkeffekt värme</td><td>Antal</td></tr> <tr><td><input type="text"/></td><td><input type="text" value="0"/> kW</td><td><input type="text"/></td></tr> </table>	Installationsår	Märkeffekt värme	Antal	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/> kW	<input type="text"/>	<table border="1"> <tr><td>Antal</td></tr> <tr><td><input type="text"/></td></tr> </table>	Antal	<input type="text"/>
Installationsår	Märkeffekt värme	Antal								
<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/> kW	<input type="text"/>								
Antal										
<input type="text"/>										
6 Värmepump (luft-luft)	<table border="1"> <tr><td>Installationsår</td><td>Märkeffekt värme</td><td>Antal</td></tr> <tr><td><input type="text"/></td><td><input type="text" value="0"/> kW</td><td><input type="text"/></td></tr> </table>	Installationsår	Märkeffekt värme	Antal	<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/> kW	<input type="text"/>	<table border="1"> <tr><td>Antal</td></tr> <tr><td><input type="text"/></td></tr> </table>	Antal	<input type="text"/>
Installationsår	Märkeffekt värme	Antal								
<input type="text"/>	<input type="text" value="0"/> kW	<input type="text"/>								
Antal										
<input type="text"/>										
7 Eldringsolja nr 1 (villolja)	☐	☐								
8 Annan eldringsolja (utom bioolja)	☐	☐								
9 Ved	☐	☐								
10 Fälskpan	☐	☐								
11 Pellets	☐	☐								
12 Naturgas/stadgas	☐	☐								
13 Fjärrvärme	☐	☐								
14 Solvärmepanel, glasad	<input type="text" value="0"/> m ²	☐								
15 Solvärmepanel, oglasad	<input type="text" value="0"/> m ²	☐								
16 Annat, ange vad (t.ex. bioolja, biogas)	<input type="text"/>	☐								

Energianvändning för uppvärmning/varmvatten

Uppgifter om energianvändning ska om möjligt anges för den utvalda byggnaden med riksbyggnadsnyckel. Om uppgifter ej finns tillgängliga för denna byggnad, ange istället energianvändning för en större area, t.ex. hela fastigheten. Ange då i fråga 8 den totala arean som användningsuppgifterna avser.

8 Kan du ange energianvändningen enbart för den utvalda byggnaden? Ja Nej ▶

Ange den totala area som användningsuppgifterna avser
Heltal m²

9 Hur mycket energi användes för uppvärmning under år 2012?
Ange faktisk energianvändning utan normaliseringskorrigering.
Ange svar i MWh eller fysisk enhet.
Merkena med kryss vilken enhet som använts.

1000 kWh = 1 MWh.
Exempel: 3499 kWh = 3 MWh, 3500 kWh = 4 MWh.

Heltal

1 Fjärrvärme ..... MWh

2 Fjärrkyla till processkyla ..... MWh

3 Fjärrkyla till komfortkyla ..... MWh

4 El för uppvärmning/varmvatten ..... MWh

5 Eldningsolja (före förbränning) .....   MWh m³

6 Naturgas/stadsgas .....   MWh m³

7 Ved (före förbränning) .....   MWh m³

8 Flis/spån (före förbränning) .....   MWh tn

9 Pallets (före förbränning) .....   MWh tn

10 Annat (enligt fråga 7 rad 16) .....   MWh

11 Kallhyra, kan ej lämnas uppgett ..... ▶ **Gå till fråga 13**

Vilken enhet anges svaret i?

10 Vilken period avser energianvändningen? Hela år 2012 Annan period: År Min Dag - År Min Dag

Elanvändning

Uppgifter om elanvändning ska om möjligt anges för den utvalda byggnaden med riskbyggnadsryddel.
Om uppgifter ej finns tillgängliga för denna byggnad, ange istället elanvändning för en större area, t.ex. hela fastigheten.
Ange då i fråga 13 den totala arean som användningsuppgifterna avser.

13 Kan du ange elanvändningen (ej uppvärmning) enbart för den utvalda byggnaden?	☐ Ja ☐ Nej	Ange den totala area som användningsuppgifterna avser Totalt <input type="text" value="0"/> m ²
14a Hur stor var den totala elanvändningen under år 2012?	Totalt <input type="text" value="0"/> MWh	Är uppgiften uppmätt eller uppskattad? ☐ Uppmätt ☐ Uppskattad
14b Vad ingår i den totala elanvändningen på fråga 14a? Flera alternativ kan anges.	☐ El för uppvärmning/varmvatten enligt fråga 9 rad 4. ☐ El till värmepump ☐ El till processkyta, ange elanvändning: <input type="text" value="0"/> MWh ☐ El till komfortkyta, ange elanvändning: <input type="text" value="0"/> MWh El för fastigheten - liflar, hissar, pumpar, trapphus etc. ☐ Hela byggnaden/byggnaderna ☐ Del av byggnaden, ange area: <input type="text" value="0"/> m ² El för verksamheten - utrustning, datorer, kontorabelysning, kylskåp etc. ☐ Hela byggnaden/byggnaderna ☐ Del av byggnaden, ange area: <input type="text" value="0"/> m ² ☐ Kan ej lämna uppgift, ange orsak: <input type="text"/>	
15 Vilken period avser elanvändningen?	☐ Hela år 2012 ☐ Annan period: <input type="text" value="0"/> År <input type="text" value="0"/> Mån <input type="text" value="0"/> Dag - <input type="text" value="0"/> År <input type="text" value="0"/> Mån <input type="text" value="0"/> Dag	

Övrigt

<input type="text"/>

Hur lång tid tog det att ta fram uppgifterna och besvara blanketten? <i>Frivillig uppgift.</i>	<input type="text" value="0"/> minuter
---	--

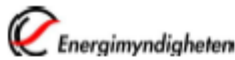
Kontaktperson (Var god TEXTA)

Namn	Telefon (även riktnummer)
<input type="text"/>	<input type="text"/>
E-post (Skriv upp på två rader)	Mobil
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	

Tack för din medverkan!

Bilaga 2. Missiv huvudutskick

Mars 2013

Användarnummer:	<input type="text"/>
Lösenord:	<input type="text"/>

Hjälp oss få mer information om energianvändningen!

Energimyndigheten ansvarar för att ta fram information om energianvändningen i Sverige. Nu genomför vi en undersökning för att få uppgifter om energianvändningen i lokaler. Vi ber er därför att besvara frågorna i bifogad blankett. De insamlade uppgifterna används bland annat till att planera energiförseringen och till att följa energianvändningens utveckling.

Era svar är viktiga för oss och de kan inte ersättas med svaren från någon annan. Er byggnad är en av cirka 8 500 som ingår i det slumpmässiga urvalet. En urvalsundersökning innebär att varje svar inte bara representerar den utvalda byggnaden, utan även andra liknande byggnader.

Svar kan lämnas antingen på den bifogade blanketten eller via ett webbformulär på Internet. För att svara via Internet, gå till www.energimyndigheten.se/insamling och logga in med det användarnummer och lösenord som finns högst upp på denna sida.

Nyhet!

Om den utvalda byggnad är energideklarerad har vissa uppgifter som lämnats i samband med energideklaration hämtats från Boverket och är förifyllda i webbformuläret. Syftet är att underlätta uppgiftslämnandet och att minska antalet uppgifter som behöver fyllas i.

Vi är tacksvamma om vi kan få ert svar så fort som möjligt, dock senast **torsdag den 25 april år 2013**. Insamlingen av statistiken genomförs av EVRY AB på uppdrag av Energimyndigheten. Webbformuläret administreras av Statisticon AB.

Tack på förhand för er medverkan!

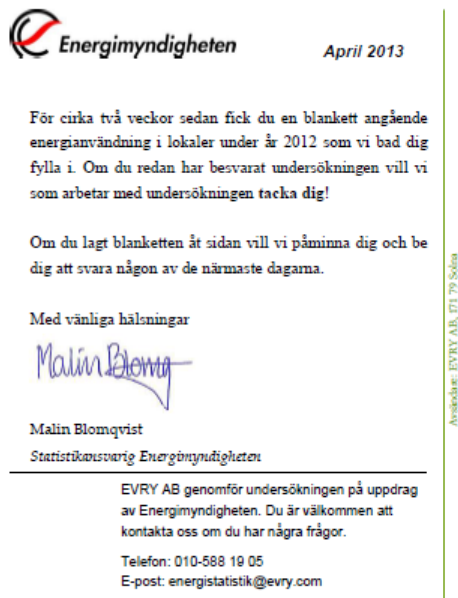
Med vänliga hälsningar

Malin Blomqvist
Statistikansvarig Energimyndigheten
Uppgiftslämnande

Uppgiftsskyddet föreligger enligt lagen (SFS 2001:99) och förordningen (SFS 2001:100) om den officiella statistiken samt Energimyndighetens föreskrift (STEMFS 2008:5). Uppgifter som lämnas enligt denna blankett kommer att hanteras i enlighet med offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser. Samråd har skett med Näringslivets Regelrådet (NRR) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Bilaga 3. Påminnelse 1 - tack- och påminnelsekort

Framsida:

Baksida:

Bilaga 4. Missiv påminnelse 2

April 2013

Användarnummer:	<input type="text"/>
Lösenord:	<input type="text"/>

Hjälp oss få mer information om energianvändningen!

För en tid sedan fick ni en blankett angående energianvändning i lokaler under år 2012.

Vi saknar fortfarande ert svar. Om ni har besvarat undersökningen under den senaste veckan ber vi er bortse från denna påminnelse.

Energimyndigheten ansvarar för att ta fram information om energianvändningen i Sverige. De insamlade uppgifterna används bland annat till att planera energiförsörjningen och till att följa energianvändningens utveckling.

Svar kan lämnas antingen på den bifogade blanketten eller via ett webbformulär på Internet. För att svara via Internet, gå till www.energimyndigheten.se/insamling och logga in med det användarnummer och lösenord som finns högst upp på denna sida.

Nyheter!

Om den utvalda byggnaden är energideklarerad har vissa uppgifter som lämnats i samband med energideklaration hämtats från Boverket och är förifyllda i webbformuläret. Syftet är att underlätta uppgiftslämnandet och att minska antalet uppgifter som behöver fyllas i.

Era svar är viktiga för oss och de kan inte ersättas med svaren från någon annan. Vi är därför tacksamma om vi kan få ert svar så snart som möjligt. Insamlingen av statistiken genomförs av EVERY AB på uppdrag av Energimyndigheten. Webbformuläret administreras av Statisticon AB.

Tack på förhand för er medverkan!

Med vänliga hälsningar

Malin Blomqvist
Statistikansvarig Energimyndigheten

Uppgiftslämnande

Uppgiftsskyldighet stredigger enligt lagen (SFS 2001:99) och föreskriften (SFS 2001:100) om den officiella statistiken samt Energimyndighetens föreskrift (STEMFS 2008:5). Uppgifter som lämnas enligt denna blankett kommer att hanteras i enlighet med offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser. Samråd har skett med Näringslivets Regelrådet (NRR) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Kontakta oss gärna!

EVERY AB
171 78 Solna
Telefon: 010-588 18 05
E-post: energiastatistik@every.com

Bilaga 5. Missiv huvudutskick till stora lokalägare

Mars 2013

Organisation
Att: Kontaktperson
Postadress
Postnr Postort

Hjälp oss få mer information om energianvändningen!

Energimyndigheten ansvarar för att ta fram information om energianvändningen i Sverige. Undersökningen om energianvändningen i lokaler genomförs varje år. Vi ber er därför fylla i uppgifterna i svarsformuläret. De insamlade uppgifterna används bland annat till att planera energiförsörjningen och till att följa energianvändningens utveckling.

Redovisningen sker med hjälp av ett Excel-formulär, vänligen läs instruktionen på baksidan av detta brev. I Excel-filen finns förifyllt de fastigheter som ingick i förra årets statistikinsamling för er organisation. De fastigheter som finns i er fil ingår i en grupp på ungefär 1 600 fastigheter hos stora lokalägare, vars uppgifter är särskilt viktiga för oss.

Senast **fredag den 26 april år 2013** vill vi ha era uppgifter.

Resultaten kommer att publiceras på Energimyndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se) under slutet av år 2013. Där finns också resultat från tidigare års undersökningar. Insamlingen av statistiken genomförs av Statisticon AB på uppdrag av Energimyndigheten.

Tack på förhand för er medverkan!

Med vänliga hälsningar

Malin Blomqvist
Statistikansvarig Energimyndigheten

VÄND! →

Uppgiftslämnande

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (SFS 2001:99) och förordningen (SFS 2001:100) om den officiella statistiken samt STEM:s föreskrift (STEMFS 2008:5). Uppgifter som lämnas enligt denna blankett kommer att hanteras i enlighet med offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser. Samråd har skett med Näringslivets Regelnämnd (NNR) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Statisticon
STATISTICS & RESEARCH

Kontakta oss gärna

Ahin Kalash
energi@statisticon.se
08-402 29 00

Statisticon AB
Östra Ågatan 31
753 22 Uppsala

Instruktioner för att lämna uppgifter

Om du är uppgiftslämnare; följ instruktionerna nedan. Om någon annan ska lämna uppgifterna, ge detta brev till den som ska vara kontaktperson och uppgiftslämnare.

Gå in på webbplatsen <https://svara.statisticon.se/lokaler> och logga in med följande inloggningsuppgifter:

Organisation:	Organisation
Lösenord:	Lösenord

1. Kontrollera kontaktinformation

På webbplatsen ombeds du bekräfta kontaktuppgifter, alternativt ändra dessa, innan du kan ladda ner eller upp filer.

2. Ladda ner Excelformuläret till din dator

Därefter ska filen laddas ner och sparas på din dator/nätverk. I din fil ska du nu fylla i uppgifterna avseende energiförbrukningen i era lokaler, glöm inte att spara filen efter att du fyllt i uppgifterna.

3. Ladda upp dina svar till webbplatsen

Den färdigifyllda filen laddas upp igen i webbapplikationen genom att du går in på <https://svara.statisticon.se/lokaler> och loggar in igen, och följer instruktionerna för uppladdning.

När du laddat upp filen, kan du inte ladda upp en fil igen. För att göra ändringar i efterhand, kontakta Statisticon på energi@statisticon.se eller ring 08-402 29 00 för möjlighet att skicka in en ny fil.

Information om nyheter i årets uppgiftsinsamling

I årets insamling har tre uppgifter utgått ur undersökningen, nämligen genomförda energibesparande åtgärder, vattenförbrukning samt ventilation.

En ny uppgift har tillkommit, nämligen antal byggnader på fastigheten (motsv). I Excelblanketten kan uppgiftslämnaren välja vilket objekt som energianvändning ska lämnas för. Energianvändning på byggnadsnivå förekommer likväl som energianvändning på fastighetsnivå eller en ännu större nivå. Energimyndigheten önskar nu få en ungefärlig bild av hur många byggnader som finns på det objekt (dvs. varje ANLid i blanketten) som energianvändning lämnas för.

Sista datum att lämna uppgifter är **fredag den 26 april år 2013**.

Bilaga 6. Information per stratum

I tabell 14 redovisas stratumvis information. Strata som börjar med 61 är typkod 322 – hotell och restaurangbyggnad enligt tabell 4. Den tredje positionen betecknar de tre olika klasserna av taxeringsvärde (i stigande skala) för fastigheten enligt tabell 4, dvs. 611 är hotell- och restaurangbyggnader med taxeringsvärde på 3 000 000 kronor eller mindre. De tre strata som börjar med 62 är motsvarande men avseende hyreshusenheter med huvudsakligen lokaler. Stratum som börjar med 8 motsvarar typkoderna enligt tabell 4. Stratum nummer 19 är stora lokalägare (stratumbeteckning 900 enligt tabell 4)¹². Stratum nummer 15-18 är Statens Fastighetsverk. I tabell 4 framgår vad respektive stratum utgör.

Tabell 14. Information på stratumnivå

Nr	Stratum	Population	Urval	Svar	Bortfall	Okänd status	Övertäckning	Svarsandel (procent)
1	611	3 379	138	32	5	64	37	32
2	612	1 682	201	73	7	99	22	41
3	613	368	108	55	0	50	3	52
4	621	11 869	338	126	10	136	66	46
5	622	8 763	788	443	20	283	42	59
6	623	3 807	2 236	1 261	47	865	63	58
7	810	832	121	24	6	42	49	33
8	823	11 776	935	489	15	312	119	60
9	824	7 290	858	148	15	337	358	30
10	825	17 682	1 129	747	17	244	121	74
11	826	6 657	410	72	3	116	219	38
12	827	11 246	391	118	4	106	163	52
13	828	3 119	594	286	11	147	150	64
14	829	2 942	259	66	13	78	102	42
15	S01	616	15	0	0	3	12	0
16	S02	276	13	8	1	1	3	80
17	S03	106	19	18	0	1	0	95
18	S04	40	28	25	3	0	0	89
19	Stora lok	951	951	923	4	19	5	98
Totalt		93 401	9 532	4 914	181	2 903	1 534	

I tabell 15 redovisas indelningen i poststrata för stratumet med stora lokalägare. Indelningen genomfördes med avseende på fastighetens bruttoarea (BTA). Notera att populationsstorleken är samma som urvalsstorleken och redovisas därför inte i tabellen av utrymmesskäl.

¹² Notera att stratum, 800 - Ej fastställd typ av specialenhet, saknas i tabellen. Detta beror på att i 2012 års undersökning saknades byggnader i det stratumet i ramen

Tabell 15. Poststrata för stora lokalägare. Populationsstorlek är samma som urvalstorlek

Stratum	Post-stratum	Bruttoarea (m²)	Urval	Svar	Bortfall	Okänd status	Över-täckning	Svarsandel (procent)
900	900	<5000	408	393	3	8	4	97
900	901	5 001–10 000	200	191	1	8	0	96
900	902	10 000–25 000	159	155	0	3	1	98
900	903	25 001–75 000	116	116	0	0	0	100
900	904	75 001-	68	68	0	0	0	100
900	S99	S99	951	923	4	19	5	98